

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

70. ÅRGANG

20. DESEMBER 1958

A V I N N H O L D E T :

JULENS GLEDE - BORIS PASTERNAKS STEMME - OM SLEKTEN RONCALLI OG DET NYE PAVESKJOLD - BLIKK PÅ TIDEN - STASELIG TILBYGG PÅ ØYENKLINIKKEN I HAMAR - FRA ÅRETS BOKFLOM - PATER PIRE HENTER SIN FREDSPRIS - VATIKANET OG KONG OLAV - UTENLANDSNYTT

NR
24

NESTE NUMMER UTKOMMER 10. JANUAR 1959.

Julegaven i år fremfor alle andre:

Peter Schindler: Dage i Nord-Italia,
med praktfulle illustrasjoner, ib. kr. 30.—,
nettopp utkommet på norsk.

Godt utvalg ellers av bøker, kalendere, julekort og
grammofonplater med den beste katolske kirkemusikk.

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL

Akersv. 5, Oslo

Tlf. 42 37 43

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

Hva koster en ulykkesforsikring?
Spør oss, vi hjelper Dem med
alle opplysninger

★
Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00

OSLO

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke
Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke
Lunden Kloster
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet
St. Franciskus Kirke
St. Franciskus Hosp.
St. Pauls Kirke
Vår Frue Kirke
Marias Minde
St. Franciskusøstrenes
Moderhus
Øyenklinikken
St. Josephs Hosp., Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Elisabeth Inst.
St. Mikael's Kirke
St. Mikael's Prestegård
St. Theresia kirke
St. Franciskus Hosp.
St. Magnus Kirke
St. Magnus presteg.
St. Elisabeth Hosp.
Vår Frue Kirke
Bispegården
St. Olavs Kirke,
Bispegården

Oslo
Arendal
Bergen
Hammerfest
Hønefoss
Lillestrøm
Tromsø
Trondheim

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

Juletreffester i Oslo

Foreningslokalet, Akersv. 5

Fredag 9. januar: Kl. 16.30 for mindre barn.
Lørdag 10. januar: Kl. 16.30 for større barn.
Søndag 11. januar: Kl. 20.00 for voksne.

Alle er velkommen. Godt program.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 7. januar: Andakt i St. Josephs kapell kl.
19.30. - Deretter julemøte i foreningslokalet.

FRANCISKUSHJELPEN

Urtegt. 29, Oslo,

er stengt fra 20/12—1958 til 4/1—1959.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 21. DESEMBER: 4. sønd. i Advent. Ep. I. Kor. 4,
1—5. Ev. Luk. 3, 1—6.

ONSDAG 24. DESEMBER: JULAFTEN. Vigiliemessen. Ep.
Rom. 1, 1—6. Ev. Matt. 1, 18—21.

TORS DAG 25. DESEMBER: 1. JULEDAG. I. messe: Ep.
Tit. 2, 11—15. Ev. Luk. 2, 1—4. II. messe: Ep. Tit. 3,
4—7. Ev. Luk. 2, 15—20. III. messe: Ep. Hebr. 1, 1—12.
Ev. Joh. 1, 1—14.

2. JULEDAG (fredag 26. des.): Stefan, Kirkens første
martyr. Lørdag: Johannes ap. og evang. Ep. Sirak. 15, 1—6.
Ev. Joh. 21, 19—24.

SØNDAG 28. DESEMBER: De uskyldige barn, martyrer.
Ep. Ap. 14, Ev. Matt. 2, 13—18. Mandag: Thomas, bisk.,
mart. Tirsdag: Sønd. i juleoktaven. Ep. Gal. 4, 1—7. Ev.
Luk. 2, 33—40. Onsdag (Nyttårsaften): Sylvester I.,
pave, bekj.

1. NYTTÅRS DAG: Kristi omskjæring. Ep. Tit. 2, 11—15.
Ev. Luk. 2, 21. Fredag: Messen fra 1. nyttårsdag. Lørdag:
Marias lørdagsmesse.

SØNDAG 4. JANUAR: Jesu navnefest. Ep. Ap. Gj. 4,
8—12. Ev. Luk. 2, 21. Mandag: Messen fra 1. nyttårsdag.
Tirsdag: Herrens åpenbaringsfest. Ep. Is. 60, 1—6. Ev.
Matt. 2, 1—12. Onsdag, torsdag og fredag: Messen fra
Herrens åpenbaringsfest. Lørdag: Marias lørdagsmesse.

SØNDAG 11. JANUAR: Den hellige familie. Ep. Kol. 3,
12—17. Ev. Luk. 2, 42—52. — Kirkekollekten tilfaller
Afrikamisjonen.

— Kommunikanter i midnattsmessen må være fastende 3
timer i forveien fra fast mat og alkoholiske drikke.

JULE- OG NYTTÅRS GUDSTJENESTER I OSLO

Søndag 28. des.: De vanlige søndagsguds-
tjenester.

ST. OLAVS KIRKE, Akersv. 1.

Julaften:

Kl. 24: Midnattsmesse — Pontifikalmesse m.
preken av biskop Mangers.

1. juledag:

Kl. 8 — 8.30 — 9: Stille messe.

Kl. 9.45: Low Mass (English Carols).

Kl. 11: Levittmesse. — Kl. 19: Festandakt.

Fredag 2. juledag:

Kl. 8.30: Stille messe.

Kl. 9.45: Low Mass (English Carols).

Kl. 9.45: Low Mass (English Carols).

Kl. 11: Høymesse m. pr. Ingen aftenandakt.

Nyttårsaften:

Kl. 19: Takkegudstjeneste m. preken av Hs.
Høyerv. biskopen.

1. nyttårsdag (Menighetens bededag):

Kl. 8.30: Stille messe.

Kl. 9.45: Low Mass (English Carols).

Kl. 11: Høymesse m. preken.

Kl. 17—19: Tilbedelse m. avslutningsandakt.

ST. HALLVARDS KIRKE, Urtegt. 29.

Julaften kl. 24: Midnattsmesse.

1. juledag:

Kl. 9: Sangmesse.

Kl. 10.30: Høym. m. pr. Kl. 17: Festandakt.

2. juledag:

Kl. 8.30: Stille messe. — Kl. 10.30: Høy-
messe.

Nyttårsaften kl. 19: Takkeandakt.

1. nyttårsdag kl. 8.30: Stille messe.

Kl. 10.30: Høymesse.

ST. DOMINIKUS KIRKE, Neuberget. 15.

Julaften kl. 16: Barne-gudstjeneste.

Kl. 24: Midnattsgudstjeneste m. preken.

1. juledag: Kl. 9.30: Dialogmesse.

Kl. 11: Høymesse m. preken.

Kl. 18: Vesper og sakramentsandakt.

2. juledag og 1. nyttårsdag:

Kl. 8.15 og 9.30: Dialogmesse.

Kl. 11: Høymesse (1. Nyttårsdag m. preken).

Nyttårsaften: Kl. 19: Takkeandakt m. pr.

GREFSEN KAPELL, Glads vei 23.

1. juledag: Kl. 9.30: Stille messe.

Kl. 9.30: Høymesse m. preken.

2. juledag og 1. nyttårsdag:

Kl. 9.30: Gudstjenester som på søndagene.

JESU HJERTE KAPELL, Nyv. 17, Stabekk.

Julaften kl. 24: Midnattsmesse m. preken.

1. juledag: Kl. 8.40: Stille messe.

Kl. 10.40: Høymesse m. preken og festandakt.

2. juledag: Kl. 9.40: Stille messe.

1. nyttårsdag: Kl. 10.40: Høymesse m. preken
og takkeandakt.

VÅR FRUE VILLAS KAPELL, Montebello.

Julaften:

Kl. 24: Midnattsmesse. Deretter II. Julemesse.

1. juledag: Kl. 9: Høymesse m. preken.

Kl. 16.30: Aftenandakt.

2. juledag og 1. nyttårsdag:

Kl. 8.30: Høymesse.

LUNDEN KAPELL

Julaften kl. 17: Vesper.

Kl. 19: Kompletorium. Kl. 22.50: Matutin.

Kl. 24: Midnattsmesse og Laudes.

1. juledag kl. 9: II. og III. messe.

Kl. 17.45: Vesper. Kl. 20.35: Kompletorium.

2. juledag og 1. nyttårsdag:

Kl. 8.15: Høymesse. Kl. 18.15: Vesper.

Kl. 20.35: Kompletorium.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86.

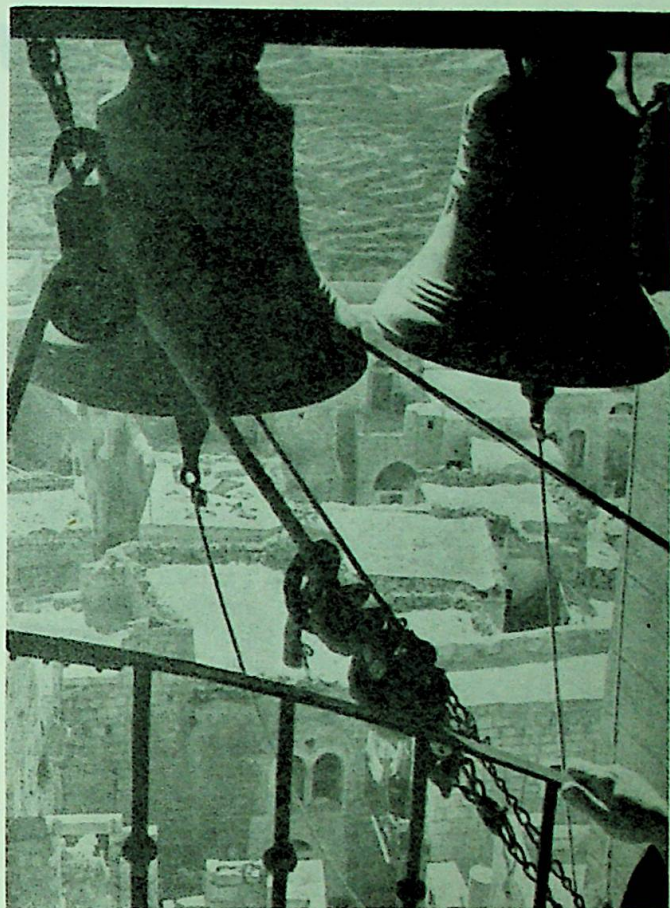
Gledens jul

Det er nesten ikke til å fatte at det kan gis kristne som *ikke* er glade livsutstrålende mennesker, som *ikke* forstår at den store glede ble forkynt på Betlehems mark må gjennomtrenge alle dem som har tatt imot dette budskap, gjennomtrenge dem til sjelens innerste dyp. Det gis jo vitterligen kristne som *lider* under sin kristendom — fordi de ikke forstår hva kristendom er, ikke forstår noe annet av kristendommen enn en lang rekke plikter som de må oppfylle, plikter som andre ikke har og som de derfor gjerne betrakter som et åk, en byrde.

Men i virkeligheten er disse plikter ikke noe annet enn veisere mot himmelen. De vil føre oss inn i rikdommen av Guds tanker, ut av mørket og inn i Guds klarhet, ut av kulden og inn i varmen av den guddommelige kjærlighet. Den som i julens mysterium forstår i det minste så meget at Gud søker oss mennesker med en ubegripelig kjærlighet, at Guds tanker overfor oss er uendelig godhet, miskunn og omsorg, han må da forstå at Guds bud og alle kristne plikter ikke er vilkårlige politiforskrifter, men veisere og formaninger på veien som fører til vår jordiske vandrings mål: til vårt kongelige hjem. Den som forstår at Kristus er kommet for å gjøre oss til Guds sønner og døtre, han bøyer seg *med glede under Guds bud*. For han vet at de ikke kan være barrikader som sperrer veien for oss, men broer som fører oss over avgrunnen.

Derfor er det så overmåte viktig at vi helt gjennomtrengt av julemysteriet blir oss bevisst at det er det *glade* budskap, den *store* glede for oss kristne — blir oss bevisst at vi lever i en verden der hvert gresstrå og hvert lite kryp er en preken om Guds vernende og omsorgsfulle hånd og hvor hver liten fugl synger en lovsang om Gud Faders godhet og omsorg. Ja, krybbebarnet forkynt oss at vi i enhver nød, allermest i syndenød, i full tillit kan regne med en venn og frelser: Gud i himmelen, som har så stor en kjærlighet til oss at han enda søker oss når vi av sjelelig hunger, elende og utmattelse segner om på avveien. Det er jo derfor at Kristus er kommet til oss. *Det* er meningen med og målet for hans menneskevorden.

Hva skal vi da frykte, når vi vet at Gud har gitt oss sin enbårne Sønn for å ta oss, så å si, ved hånden og lede oss gjennom livet? Hvorledes kan vi

Også klokkene i Jesu fødselskirke i Betlehem kimer julen inn — ja hvilke klokker i verden gjør det med større rett enn de...

glemme dette for våre jordiske sorgers skyld? Livet blir først tungt og farlig når vi støter denne hånd fra oss, når vi ikke vil ha Gud til far og Kristus til bror, dvs. når vi går andre veier enn de Gud selv har anvist oss. Men for alle dem som tar imot ham forkynter englene den store *glede*.

Jeg synes å høre enkelte innvendinger som her måtte komme. Du sier kanskje: «Når Gud virkelig har sendt sin Sønn for å gjøre oss glade og lykkelige, hvorledes kan han da tillate de utallige lidelser som plager oss, hvorledes kan han tillate alt det forferdelige og grufulle som stadig sønderriver menneskeheten?»

Jeg svarer: Se på Barnet i krybben! Det lider kulde og fattigdom, men det smiler til oss og det fyller Maria og Josef, hyrdene og vismennene med en ubeskrivelig salighet. Er ikke det bevis nok for Guds godhet mot oss? Det viser oss da klart at alle jordiske lidelser og skuffelser, sorg og nød, bare er til for å øke vår evige glede: når vi hører til de mennesker som har *god vilje*. Og så må vi huske på at størsteparten av de lidelser som hjemsøker verden kommer av menneskenes ondskap og vanstyre, som forleder dem til å misbruke sin frie vilje og gå andre veier enn de Gud har anvist for oss. Da må det naturnødvendig gå galt, for Gud lar seg ikke spotte. Disse selvforskyldte lidelser er altså mot Guds vilje. Men han vil likevel at de skal bringe menneskene til innsikt og føre dem tilbake til faderhuset. Og all uforskyldt lidelse er bare en prøvesten for vår

Boris Pasternaks stemme

Selve den kjensgjerning at han er blitt bragt til taushet i Sovjet-Russland, er betegnende for hvor meget de totalitære ledere frykter ham.

Av Helen Iswolsky¹

Alt er uvanlig i tilfellet Dr. Zhivago, romanen som brøt igjennom jernteppet mens dens forfatter, Boris Pasternak, fremdeles lever i Russland i en slags æresforvisning. Pasternak som er 69 år gammel, er siden i begynnelsen av tredveårsalderen blitt anerkjent som Russlands største samtidige lyriker og en fremragende prosaforfatter. Men etter hans første diktsamling, kalt «Mitt søster-liv», og noen få arbeider på vers eller prosa trykt i Sovjetsamveldet mellom 1922 og 1935, ble Pasternaks stemme ikke lenger hørt. Han var ikke *persona grata*, fordi han med sitt rolige og likevel voldsomt uavhengige lynne ikke ville tilpasse seg. Hans virkelige diktning ble ikke lenger utgitt, men som erstatning fikk han utføre en del oversettelser av verker av Shakespeare og Goethe. (Pasternak taler flere fremmede sprog flytende.)

Men dette var ikke alt. I disse år skrev Boris Pasternak også Dr. Zhivago. Den vokste ut av hansause tilbaketreking, ut av hans femogtyve årsdragiske erfaring som også er dr. Zhivagos erfaring. Navnet til Pasternaks helt er avledet av det russiske adjektiv som betyr «levende». Man kunne faktisk si at dette er historien om «manalive» (menneske i live) i den Chestertonske betydning av ordet. Og pussig nok er dette navn også forbundet med Pasternaks første diktsamling, Mitt søster-liv. Likevel er Zhivago bare et alminnelig familienavn.

¹) Helen Iswolsky har spesialisert seg på russisk litteratur, og er en av de første som har oversatt Pasternaks dikt til engelsk.

Dr. Zhivago er altså livshistorien til et menneske som tilhører samme generasjon som Pasternak, det er en lang historie som også omfatter doktorens dagbok og noen få dikt. Vi ser en Yure Zhivago først som barn, deretter som ung student og soldat i den første verdenskrig. Så blir Zhivago og hans kone og barn jaget bort av revolusjonen i 1917. Først aksepterer de det som nødvendig, som et «farvel til det gamle» som «eksploderte midt i hverdagens liv uten det minste hensyn til dets gang». Senere blir de stilt ansikt til ansikt med denne skarpe svingning i historiens tallrike prøvelser: hungersnød, ruin, vold, og et rått robotaktig byråkrati som trådte i stedet for det gamle tsarveldet.

Zhivagos flykter til Ural, hvor revolusjonen snart innhenter dem enda en gang. Men ved siden av disse utvendige begivenheter gjennomlever Zhivago en indre konflikt — konflikten mellom å være tro mot hustruen, Tonya, og den tiltrekning han føler for en annen kvinne, Larissa. Begge disse kvinner er gode, vakre, oppriktige. Begge er en del av Zhivagos skjebne, og han mister dem begge. Zhivago selv dør,

troskap: det er Guds faderhånd som vil føre oss til større hellighet og fullkommenhet. Skulle vi ikke da kunne bli glade og lykkelige, trass i nød og død? Ingen har vært fattigere og elendigere stillet enn Det guddommelige barn på krybbestrå. Selv det fattigste menneskebarn uten hverken seng eller vugge kan ikke si til ham: «Du hadde det bedre enn jeg, du var rikere enn jeg.» Dette ville Frelseren for å si oss at ingen menneskeskjebne er så sørgelig at Gud ikke vil adle den og åpne himmelen for den.

Og du sier kanskje videre: «Jeg har syndet, jeg er falt i svær synd og det gnager mitt hjerte. Hvorledes kunne jeg da bli glad?» Jeg svarer igjen: Se på Barnet i krybben! Det er Guds lam som tar bort verdens synd, som tar bort din synd. Dette barn er beviset for at slik har Gud elsket verden at han har gitt sin enbårne Sønn for at alle de som tror på ham ikke skal gå tapt, men ha det evige liv. Bekjenn derfor angerfullt din synd, og den er ikke mer. Barnet i krybben er jo den store underfulle åpenbaring om at Gud behandler synderne ikke anderledes enn en far behandler sin sønn eller datter, som han elsker over alt. Han har bare én tanke og

ett ønske: At de må bli glade og lykkelige mennesker, at de må vende hjem til faderhuset. Og skulle du da ikke være glad og lykkelig og av hjertets dyp stemme med i englenes sang: «Ære være Gud i det høye. Kristus er født for oss: Kom la oss tilbe?»

*

Når vi tar imot det glade budskap og lar det gjennomsyre hele vårt liv, vårt yrke og vår ferd, da må hver dag, så grå og trist den enn kan være i seg selv, bli en festdag for vår sjel. Tre ganger om dagen kimer og synger klokkene fra våre katolske kirker ut over verden at «Ordet er blitt kjød». Men om de forkynte det 24 ganger hver dag og Ordet ikke blir kjød og liv og død i oss — det vil si at vi ikke blir glade og lykkelige over vår kristendom og de plikter den bærer i seg — da ringer de bare for å anklage oss for at vi ikke har forstått Betlehemsunderet, at vi ikke forstår å feire jul. La oss derfor være livsutstråelnde kristne og slik vise våre medmennesker at Kristi rike er kjærlighetens, godhetens, gledens og fredens rike.

Jac. Mangers.

av hjertefeil, eller er det fordi hjertet er knust? Men han har kjent kjærlighetens store og refsende erfaring.

Dr. Zhivago har en sterk religiøs understrøm, skjønt den ikke kan tolkes som en «kristen roman». Men ved siden av den menneskelige tragedie og dens religiøse mening, er der også i boken et forsøk på å trekke ut en slags filosofi av begivenheter og historiske skjebner. Med Larissa, forteller Pasternak, førte Zhivago en kontinuerlig samtale: «Selv om deres stillferdige konversasjon var tilfeldig, var den full av mening som Platons dialoger» — eller han kunne ha sagt, som Tolstojs og Dostojevskijs dialoger. For de konversasjoner og enetaler som fyller Pasternaks roman kan ikke annet enn gjenkalle i erindringen «Krig og fred» og «Brødrene Karamazow». Her igjen finner vi de unge russerne som diskuterer Gud og udødeligheten, sosialismen og det russiske folk. Disse sammenligninger dukker uvilkårlig opp, og de er blitt påpekt av de fleste litterære kritikere som har skrevet om Dr. Zhivago både i Amerika og Europa. Men noen av disse kritikere henviser også til en annen russisk forfatter, en som kanskje er mer intimt knyttet til Pasternak enn det 19. århundres russiske romanforfattere. Det er Alexander Blok, den store russiske forfatter av symbolske dikt som fremsto like før revolusjonen i 1917, og døde da Pasternaks skaperevne begynte. Blok skrev om seg selv og sine samtidige: «Vi er barn av Russlands forferdelige år.»

Boris Pasternak hører vesentlig til disse «fryktelige år», som Dostojevskij og Tolstoj og Turgenjev så klart forutså, men ikke hadde noen direkte kontakt med. I 1917 var det svært lite igjen av Anna

Kareninas verden. Da var det blitt den verden Alexander Blok beskrev i sitt dikt «De tolv»: en verden full av brutalitet, bespottelse, mord, ødeleggelse, som drev den gamle orden ut av Russland uten antydning til beklagelse eller anger. Han så bare en symbolsk snestorm som feiet gjennom gatene i Petersburg som enda ikke het Leningrad, en fryktelig dag i et fryktelig år da alt forsvant unntatt det utrolige, overnaturlige håp på Kristus som fremdeles lever i Russland, fremdeles skjult i sneen, uskadt og «vandrende med vinden». Det var på den tid at Pasternaks «Mitt søster-liv» ble skrevet, — midt oppe i Russlands snestorm.

For å kunne forstå de mange forviklinger og hendelser i Dr. Zhivago bør vi vende tilbake til disse tider, og endog til en tidligere periode da Pasternaks poetiske geni tok form. Vi kan finne mange opplysende sider i hans selvbiografi som er utgitt i Russland. Pasternak er født i Moskva i 1890, og er sønn av kunstmaleren, Leonid Pasternak, som illustrerte mange av Tolstojs arbeider. Han var derfor helt fortrolig med Tolstojs idéer og med de åndsstrømninger som den gang var fremherskende blant de intellektuelle i Russland. Den unge gutten ble oppdratt i denne atmosfæren; den var liberal, humanistisk, med en sterk radikal helning blant ungdommen som gjerne imøteså og endog fremskynnet en revolusjon. Marxismen var likevel ikke akseptert av denne gruppen, Lenin forble en outsider for den. Som en følge av forbindelsen med Tolstoj må Boris også ha stiftet bekjentskap med en mengde religiøse sekter og uvanlige sosiale bevegelser etter anarkistisk mønster. De blir presentert på en livfull måte i Dr. Zhivago ved den døvstumme lederen av en meget fantastisk forening.

Juleveld - Vestre Akers Gravlund. Lysene ved gravene og lysene fra vinduene møtes i et julens sprog om tid og evighet.

(Foto: ODD FORNEBO)

Pasternakfamilien tok ofte toget til Yasnaya Polyana, Tolstojs eiendom i Tuladistriktet. På en av disse turer traff de en ung tysk herre som var meget bekymret over at han ikke skulle bli avhentet av Tolstojs vogn på neste stasjon. Pasternaks beroliget ham, og han kjørte til slutt av sted i retning av den store dikters bolig. Først senere fikk Boris Pasternak vite at denne unge mann var Rainer Maria Rilke, en hengiven beundrer av Tolstoj. En dag da han tørret støv i sin fars bokhyller, fant Boris to signerte bind av Rilkes dikt. Fra den dag av ble han fullstendig betatt av poesi, og hans selvbiografi er tilegnet Rilke.

Før han fylte tyve studerte Boris Pasternak filosofi og filologi ved universitetet i Moskva, hvor de fleste unge intellektuelle i Russland den gang var innskrevet. Senere ga hans mor ham alt hun kunne avse av det hun tjente som musikk lærer, slik at han kunne studere i utlandet. Han reiste først til Tyskland, til universitetet i Marburg, deretter til Italia. Det fremgår av selvbiografien at han var meget følsom og mottagelig for inntrykk, ofte ble han forelsket og led og håpet, men ble aldri «slått ut». I likhet med Shellys «følsomme plante», var han alltid fylt av fryd og glede. Naturen, kunsten, universitetsstudiene, de fremmede sprog og hans eget, landskaper og byer, — alt det han erfarte absorberte han ivrig og gjenga det senere i sin diktning.

I Marburg oppdaget han en gammel gate som hadde bevart minnet om Elisabeth av Ungarn. Han elsket den ungarske helgen og hennes hengivenhet for de fattige. Han holdt særlig av historien om maten i kurven hennes som ble forvandlet til blomster, og hun selv som ble beskyttet av en snestorm så hun nådde frem til tiggerne trass i at hun ble forfulgt. Der er en symbolsk anvendelse av storm og regn og sne i Pasternaks diktning akkurat som i Alexander Bloks.

Da den unge Pasternak kom tilbake til Russland, sluttet han seg til den gruppen av unge forfattere og musikere som eksperimenterte seg frem, utålmodig etter å bli kvitt den gamle form. Alle ventet de en katastrofe, og likevel følte de seg ganske sikre i den gamle orden. Så hendte det:

«Da krigen brøt ut,» skriver Pasternak i sin selvbiografi om den fatale augustmåned 1914, «ble det kalt, det begynte å regne og de første kvinnenårer begynte å flyte.» Pasternak ble ikke innkalt på grunn av et brukket lem.

At han erfarte hele tragedien ved den første verdenskrig og ikke bare baktroppens falske sikkerhetsfølelse, kommer tydelig frem i kapitlene om Dr. Zhivago. Senere, da revolusjonen kommer med all dens forferdelige gru, tar Pasternak oss med sammen med Dr. Zhivago til slagplassen hvor de røde og hvite frivillige kjempet mot hverandre. Som Tolstojs Pierre befinner Zhivago seg midt oppe i et slag han ikke kan delta i. I lommene til de døde på *begge sider* finner doktoren et hefte med Davids 91. salme, som den russiske ungdom betraktet som en beskyttelse under fare.

Revolusjonen overrasket Pasternak. Han ønsket den først velkommen som slutten på den gamle orden og begynnelsen på den nye hvor ethvert håp var tillatt. På den tid traff han den fremtidige lyriker, Mayakovsky, som gjorde et sterkt inntrykk

på ham. Mayakovsky hadde akseptert kommunistregimet helt og holdent, ikke så meget som et politisk eller sosialt system, men som en mulighet, en sikker sjanse til å få feiet bort det gamle spindelvevet. Pasternak gikk ikke så langt som sin nye avgud fordi han var av en annen legning, men han lyttet henrevet til ham. Mayakovsky var, som Pasternak skriver, «på toppen av sin dikteriske bestemmelse». Men denne bestemmelse var nettopp *ikke* å fortsette med det Mayakovsky hadde produsert i bolsjevikregimets første år. I trettiårene var han fullstendig desillusjonert, og etter å ha skrevet to «nedbrytende» teaterstykker som gjorde narr av regimet, skjøt han seg i sin leilighet i Moskva. Pasternak kom dit like etter selvmordet. Han så Mayakovskys legeme ligge der slik han døde, vendt mot veggen, «stolt vendende seg bort fra oss alle... Han var aldeles fremmed for sin tids besynderlighet som enda ikke var blitt til virkelighet. Jeg begynner å gjenkalle hans karaktertrekk, hans uavhengighet, på mange måter ganske spesiell.»

Det var kanskje på den tid, lenge før han fullførte Dr. Zhivago, at Pasternaks egen tålmodige holdning til revolusjonen knekket over. Han hadde ikke akseptert kommunismen slik som Mayakovsky, men han ønsket å leve sammen med den. Dikteren Marina Zvetayeva, som kjente ham på den tid, og som senere også gikk under i det dilemma som tok livet av Mayakovsky, skrev sine egne erindringer om Pasternak som hun beundret meget. «Pasternak,» skrev Marina Zvetayeva, «gjemte seg ikke i de intellektuelles kjeller... han vil aldri vente på døden.» Han ville heller møte stormen og bli gjemt av den, slik som hans elskede helgen, Elisabeth.

Dette betyr imidlertid ikke at Pasternak avholder seg fra kritikk. Selve den kjensgjerning at han er blitt bragt til taushet i Sovjet-Russland, er betegnende for hvor meget de totalitære ledere frykter ham. Men Pasternak hamrer mindre mot onde gjerninger enn mot en ond innstilling. Menneskene behøver ikke være redd for å tape et slag, men å miste sin verdighet og «særegne uavhengighet». Kommunistene kan være meget begavet, forteller han oss, «men de har ikke nødvendigvis fått originalitetens gave». De forsøker å frigjøre menneskeheten, likevel «er de ikke i stand til å frigjøre seg selv». De er enda lenkebundet av de foreldede og utlevede abstraksjoner som startet 1917-tallets «nye æra». For allerede da: «formet enhver seg etter forbilder de imiterte etter historiens helter... eller kanskje enkelt hverandre.»

I disse ord finner vi kanskje nøkkelen til Pasternaks innerste tanker om menneskene og deres bestemmelse. Det er bare ved å gjenvinne den indre frihet at menneskene kan bli virkelig frigjort. Og denne indre frihet kan ingen finne hverken i teorier eller ved å imitere andre mennesker. Den kan bare oppnåes gjennom den levende Gud, gjennom Kristus. «Den dagen Kristus ble født,» skriver Pasternak, «hadde noe forandret seg i verden... det individuelle menneskeliv begynte Guds livshistorie, og dets innhold fylte universets vidstrakte rom.»

★

Boris Pasternak ble som kjent tildelt årets Nobelpris for litteratur. Han ble tvunget til å gi avkall på den, og uteble da også som ventet ved prisutdelingen i Stockholm 10. desember.

BLIKK på TIDEN

kunnskapen om hinannens teologi ble så saklig og grundig som mulig. Om det vedvarende vil bli meget som skiller vil den gjensidige forståelse kunne bli større.

Derfor skal Det Lutherske Verdensforbunds initiativ hilses med glede.»

GLEDELIG

■ Vi har tidligere nevnt i denne spalten at Eksekutivkomitéen i Det Lutherske Verdensforbundet har vedtatt å opprette et institutt for konfesjonsforskning, med særlig sikte på katolsk teologi idag. Forslaget stammer fra den lutherske biskopen av Hannover, dr. Hanns Lilje, og i det tremannsutvalget som skal sette det ut i livet, finner en blant andre også en fremstående dansk lutheraner, professor K. E. Skydsgaard.

Både Lilje og Skydsgaard har personlig gjentagne ganger lagt for dagen både innsikt og vilje til saklighet når det gjelder katolsk tankegang. Men sterke krefter i Det Lutherske Verdensforbundet, blant annet med god støtte på lavkirkelig legmannshold her i Norge, er tydeligvis ute for å gjøre dette instituttet til en polemisk propagandasentral mot Rom. Desto gledeligere er det å se Oslo Indremisjons organ, «Vår Kirke» (22. november) kommentere positivt dette tiltaket, under titelen «Et verdifullt initiativ». Der heter det blant annet:

«Av eksekutivkomitéens uttalelser fremgår det tydelig at det man ønsker er et teologisk forskningsinstitutt, som hverken skal være «tilnærmende» eller «polemisk» i sin karakter, men kort og godt objektivt vitenskapelig. Man ønsker et institutt hvor man på et saklig teologisk grunnlag kan arbeide med moderne katolsk teologi.

Med dette skulle forhåpentlig motstanden mot planen kunne opphøre. Hva man enn måtte mene om den romersk-katolske kirke, er det klart at den øvrige del av kristenheten ikke kan late som om det største kirkesamfunn ikke eksisterer. Vi er i uoverskuelig fremtid henvist til å leve side om side i verden, og for begge parter ville det være av den største verdi om

KAMUFLERT ENEVELDE?

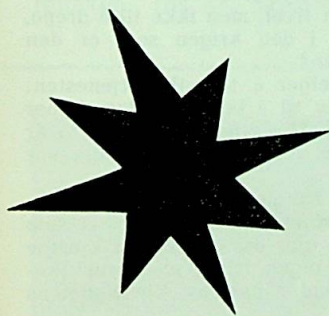
■ Om «Staten og de frie skoler» skriver Hans Børre Ørbek en klar og overbevisende kronikk i tidsskriftet «Horisont» (oktober 1958) — forøvrig i tilknytning til en artikkel av forfatteren Jens Bjerneboe. Det er ett av de mange tegn på at skolefriheten — foreldrenes faktiske adgang til selv å bestemme sine barns oppdragelse — langsomt er iferd med å bli en aktuell sak i norsk politikk, både på det kommunale og det landsomfattende plan. Både vår demokratiske livsform og vår uttrykkelige tilslutning til konvensjonen om menneskerettighetene av 1948 forutsetter at en ikke — som hos oss i Norge — gjør det til økonomisk diskriminerende, for ikke å si nesten uoverkommelig for foreldrene å gå utenom statens skoler. FN's menneskerettighetserklæring forutsetter i virkeligheten samtidig

— at skoleundervisningen skal skje omkostningsfritt, ihvertfall hva den elementære folkeskolen angår (art. 26, 1),

— og at foreldrene har første retten til å velge den utdannelse som deres barn skal få (art. 26, 3).

Sammenholdt med hverandre kan disse to utsagn vanskelig bety annet, i et sivilisert og fritt samfunn, enn at frie, private skoler, når de ellers svarer til statens krav om pensum, pedagogisk standard, hygiene osv., må få en statsstøtte som fritar foreldrene for både å støtte statsskolene gjennom den ordinære skatt og samtidig betale skolepenger til en privatskole.

Det er elementær rettferdighet, og det er en rettferdighet som krisen og usikkerheten innenfor pedagogikken i vår tid gjør dobbelt rimelig. Hittil har blant annet «Morgenbladet» og enkelte høyre-politikere her inntatt et liberalt standpunkt.

JUL

« . . . og Ordet ble kjød
og tok bolig blandt oss.»
St. Johannes

Enda en gang
århundrenes stemme
bebuder
at Ordet er med oss.

Enda en gang
de hellig tre kongers stjerne
viser oss
kjærlighetens vei . . .

Derfor

imorgen
vår sjel skal farves
som morgen-himmel,
skal næres av Tro,
skal næres av Deg,
Du —
født i evighet av Faderen
og i tiden av Maria.

DOMENICO AIELLO

Men en skulle tro at i en velferdsstat, dersom den ikke skal utvikle seg i retning av et sentralisert og kamuflert enevelde, er dette en sak som fortjener såpass politisk bredde at den måtte kunne heves over partipolitikken og gjøres til en demokratisk selvfølgelighet. Dette er nemlig ikke en tid for overflødige innskrenkninger i den personlige frihet. Og det er ikke ensrettingen og uniformiteten, men variasjonen og spenningen mellom forskjellige livsmønstre som i virkeligheten levendegjør en kultur og et samfunn. Når trekker endelig myndighetene i stat og kommune den praktiske konklusjon av noe så innlysende?

KLAR TALE

■ Katolisismen synes å være på tapetet i svensk debatt for tiden. I den svenske kringkastingen har selvste Ingemar Hedenius, den ateistiske Uppsala-professoren, rykket ut med et advarende foredrag om «Katolicismen och de intellektuella», etterfulgt av en debatt. Og det svenske radiobladet «RiR-TV» bringer i et oppslag nylig en rekke utsagn av kjente svenske konvertitter som filmskuespilleren Gunnar Björnstrand, regissøren Olof Molander, forfatterinnen Birgit Tengroth og forfatterne Sven Stolpe og Sten Söderberg. Her tales der om en «uppseneväckande stark katolsk strömning bland de intellektuella».

I det kjente ukebladet «Idun» har ellers Sven Stolpe nylig i en artikkel gitt sitt myndige og temperamentsfulle bidrag til en serie om «Livet efter detta». Mon ikke hans klo risper litt også i vår hjemlige «helvetesdebatt» når han innledningsvis skriver:

«Kristendomen är den första religionen i världen som pekat ut världens skapare som en god fader — i Sverige förhånas kristendomen därför att den tillber en grym sadist! Det tycks inte hjälpa med hänvisningar till evangelium eller kyrkofäderna. Vad spelar det för roll vad Augustinus har sagt — en professor i Uppsala har sagt motsatsen. Man målar upp en bild av den ohyggliga människoplågaren i skyn, som inte bara satt igång människolivets oerhörda tragedi, utan också i sin vrede över att hans verk fungerar så som han själv vill, plågar sin egen son! Denna bild motsvarar ganska bra de ruskiga religioner som kristendomens lära om den gode fadersguden undanträngt. Den har inte den ringaste likhet med kristendomens eget syn.

Att det blivit så tokigt i Sverige — tro inte att man kan framföra sådana karikatyrer i romanska eller anglosaxiska länder och bli trodd! — beror sannolikt på att här i landet länge förekommit urartningar av kristendomen, som kommit någorlunda nära dessa karikatyrer. Men hur kan man döma Kristi lära efter de stolliga former som förvirrad svensk sekteterism här och var tagit? Det är som att döma kristen arkitektur inte efter de gotiska katedralerna i Ile-de-France, utan efter våra hiskliga missionshus och «tempel».

MED KJÆRLIGHETENS REALISME

■ To av de edleste representantene for vår katolske geistlighet, pater Pire og Abbé Pierre har med kort mellomrom besøkt Oslo, — den første for å motta Nobelprisen, den annen for å tale om sitt korstog mot den menneskelige nød for en gruppe humanitære organisasjoner. Begge er de gått ut over den

gjerning som ordinært faller i en prests lodd fordi omstendighetenes møte med deres nestekjærlighet gjorde det nødvendig for dem. Og begge har de noe meget vesentlig å lære oss alle, nemlig at hjelpen til dem som lider er en nødvendighet ikke bare for dem som *mottar*, men for dem som *gir*.

I et intervju med «Dagbladet»s dyktige («Simen» Skjøsberg — 1. desember) sier Abbé Pierre blant annet noen ord som lar oss ane en annen verden enn den vi lever i til daglig og som griner sin krigstrussel imot oss hver morgen fra avissidene — en verden bygget på Evangeliets realisme og kjærlighet:

«Vi hører jo inntil det kjedsommelige om at problemet i dag er konflikten øst—vest. Jeg er uenig i det. Jeg mener at tidens problemer stikker langt dypere. Det er konflikten sør—nord som dominerer verden i dag. Og med sør mener jeg Asia, Afrika og Sør Amerika. Det er den dypeste konflikten i våre dager.

De nye oppdagelsene på medisinsens område har ført til at dødeligheten i de såkalte underutviklede land er sunket meget sterkt. Dermed øker fattigdommen. Det har skjedd en livets eksplosjon, kan man si. Og her strekker ikke anti-konsepsjonelle midler til, slik mange mener. Man kan redusere fødselstallet i høystående land som Sverige og Norge på denne måten, men de er ineffektive i laverestående land. Dette er ikke moralske betraktninger, det er rent praktiske.

Og den første som snakket til meg om disse tingene var Einstein. Han sa at det er en eksplosjon som er viktigere enn atombomben, det er eksplosjonen av liv i disse landene.

— Men hvordan løser De problemer som dette?

— Verdens redning ligger iallfall i at vi klarer å hjelpe, slik at levestandarden kan heves i disse landene. Og når vi innser det, innser vi også at krigen mot fattigdommen er vår eneste mulighet. Men her viser det seg at alle tradisjonelle midler klikker.

Jeg har sagt til amerikanerne: Vi har ikke bruk for penger, dersom ikke pengene er gitt i kjærlighet. Og det er klart at et totalisert statssystem er mer effektivt til å løse slike problemer enn et system som bygger på frihet, dersom ikke de også aksepterer visse tyranniske elementer. Men det skal være kjærlighetens tyranni. Man må være tvunget til offer og hjelp av kjærligheten i seg selv, først det kan skape den effektive hjelp. Og det er nok mennesker som står fordige til å ofre seg, dersom vi forstår å bruke dem.

Her kommer jeg inn på noe jeg mener er sentralt: I stedet for å fengse militærnektene, som ofte er meget verdifulle mennesker, hvorfor skal vi ikke engasjere dem i dette arbeid? De er villige til å ofre seg for livet, men ikke til å drepe, hvorfor skal vi ikke bruke dem i den krigen som er den eneste mulighet for å redde verden?

Og jeg sier til de unge som velger å ta militærtjenesten: dere ofrer ett år, to år av deres liv til å lære noe dere håper dere aldri må få bruk for. Hvorfor ikke etterpå ta et år, to år til å ofre dere i en krig som dere vet er nyttig, og som vår felles framtid er avhengig av?

Vi i vest skryter av at vi er frihetens forkjempere, men hvis ikke friheten er den sanne frihet, nemlig den frihet som eier kjærlighetens tyranni, og som gjør oss egnet til å kjempe mot misæren i verden, da er det ingen frihet av verdi. Problemet i dag er derfor: hvem skal vinne av kjærlighetens tyranni og politiets tyranni?»

Fr. Candidus.

Sven Stolpe - «tokigt i Sverige».

Kjærlighetens apostel. . .

Ingen som overvar Abbé Pierre's foredrag i Nobelsalen mandag 1. desember vil noensinne glemme hverken mannen eller hans budskap. Han så syk og trett ut, lenende seg til en stakk. Men da han fra talerstolen med oratorisk fullkommenhet la frem sine tanker, var han den unge, flammende 45-åringen som trosser alt i sitt korstog mot fattigdommen.

Pater Erik Gunnes, O. P. hadde oppgaven som tolk. Det ble en kamp mot norsk oratorisk fattigdom — og sannelig klarte han den!

I spalten til høyre ser vi Abbé Pierre i aksjon. ▶

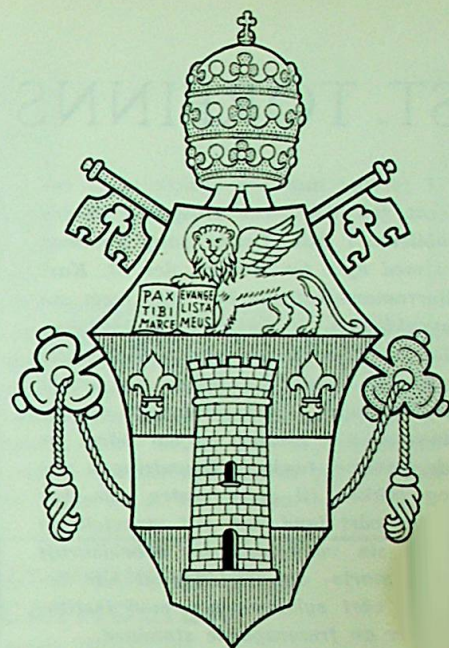
Om slekten Roncalli

Fiskeren Simon, Jonas' sønn, var den første Peter, *klippen*, som Guds sønn, tømmermannen Jesus, ville bygge sin Kirke på. Etterfølgerne på Petri Stol i de over 19 århundrer siden — hvilke mangfoldige stender innen samfunnslivet kan ikke deres herkomst føres tilbake til! En kunne til en viss grad resumere dem opp ved å jevnføre dem med herkomsten til dem som dannet valgforsamlingen da Angelo Giuseppe Roncalli nylig ble kåret til pave. Her var sønner av det alminnelige folk, av akademikere og håndverkere, av forretningsmenn og embetsstanden, og også av den høyere adel.

Den avdøde pave hørte til den siste kategori. Den nyvalgte pave kom fra helt andre kår — vi presenterte han som en *landarbeiders sønn*. Det er imidlertid ikke herkomsten som er utslagsgivende for hvem som den ærverdige valgforsamling, kardinalkollegiet, utpeker som Petri etterfølger — det bør vel iallfall nå være hevet over enhver tvil.

Likevel, fordi vi føler enheten med Den hellige far så sterkt, synes vi det ikke uanbragt å minne også om hans *herkomst* — de enkle foreldre og deres aner som skulle skjenke Kirken en slik fremragende leder i Johannes XXIII — Angelo Giuseppe Roncalli. Det er bare vel halvannen måned siden han tiltrådte sitt embete; men alt i denne tiden har han bevist hva det bor i ham. Forgjengeren var en markis sønn, en sann romersk patrisier. Johannes XXIII er ikke det. Vi hitsetter her noen linjer som sto i Vatikanets offisiøse organ «L'Osservatore Romano» for 31. oktober:

og det nye
paveskjold

Pave
Johannes XXIII's
våpenskjold.

«Grenen av Roncalli-familien fra Sotto il Monte er blitt kalt «dei Mattini» fra Martinus Roncalli, kalt Maitinus, stamfaren som denne grenen er gått ut fra. En kan finne familier med dette navnet spredt rundt om i Bergamo-distriktet, og blant de mest prominente er grevene Roncalli di Montorio med tilnavnet Bragini. Videre fins grevene Roncalli di Foligno di Rovigo, Roncalli Peretti, Roncalli Frosio, Roncalli Parolini... I de forskjellige familiegrenene i Bergamo og andre steder er det mange prester og nonner, malere, leger og folk av andre yrker. En finner f. eks. maleren Pomarancio, som etterlot seg flere prøver på fremragende kunst i Rom og i St. Peterskirken, — hans egentlige navn var Cristoforo Roncalli, og kunstnernavnet skriver seg fra tidens skikk å anvende stedsnavnet, i dette tilfelle den toskanske landsbyen der kunstneren ble født.

Når det gjelder Pave Johannes XXIII's far, så ville det være riktigst å kalle ham en «selveierbondes sønn». Som så mange andre italienske bondefamilier, så har også denne Roncalli-familien fristet hårde kår i de senere generasjoner, men de driver da fremdeles det land som de hadde erhvervet seg for mer enn fem hundre år siden. Vanskelige tider nødsaget flere av slektens menn til å emigrere, og fettere i Sveits, Belgia og U.S.A. har påbe- ropt seg sitt slektskap med den nye pave. Hårde tider tvang likeledes salg av det gamle familiehjemmet i Sotto il Monte, som nå tilhører en viss baron Scotti, mens Pavens brødre bor like ved i mindre hus på eiendommen som deres forfedre gjennom århundrene har drevet. Det var i 1429 at Pavens familie kom dit fra Imagnadalen — beskrevet av Antonio Stoppani som «det vakreste dalføre i hele Lombardiet».

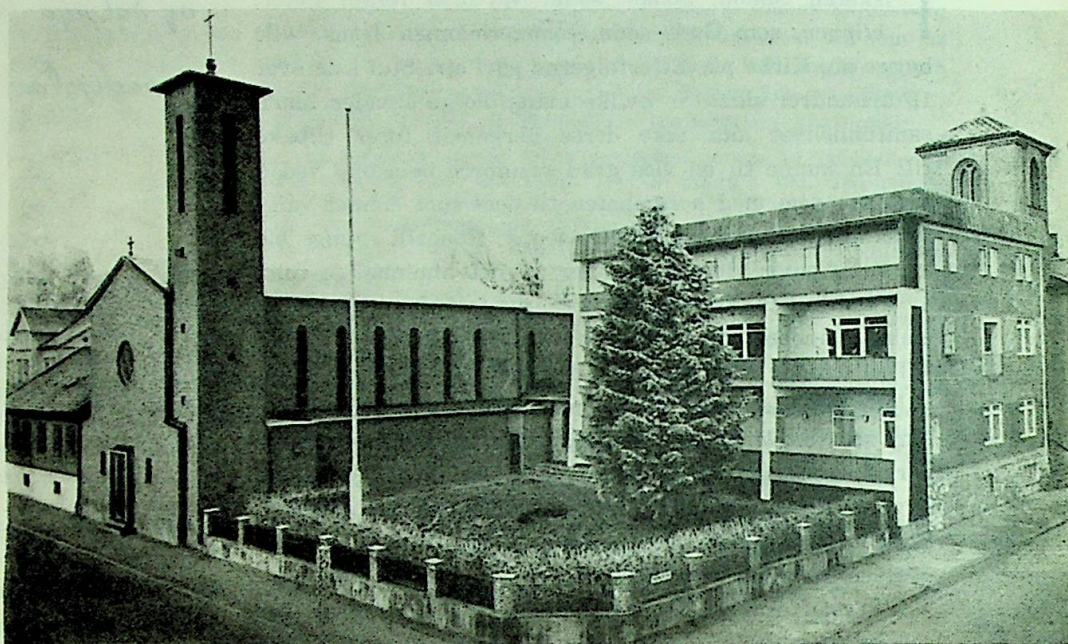
Familievåpnet som vi her reproducerer, er vesentlig det samme våpen som familien har hatt siden 1429. Ved en restaurering av landstedet til erkebiskop, senere kardinal Roncalli i Sotto il Monte (som tidligere hadde tilhørt en Roncalli), kom det på frontveggen frem et

ST. TORFINNS KLINIKK i Hamar i ny skikkelse

I forrige nummer brakte vi et referat fra Vor Frue Hospitals 75-års jubileum i Oslo. Denne gang kommer vi med nytt fra Hamar, der St. Karl Borromæussøstrene kan vise frem sin øyeblikk i forvandlet skikkelse. Det slo oss at de forskjellige taler som ble holdt ved begge de nevnte anledninger — jubileet i Oslo og nyinnvielsen i Hamar — var båret av de samme tanker: Beundringen for og takken til disse søstre som har valgt vårt land som sitt virkefelt og med sin velorganiserte arbeidskraft som start- og driftskapital har beriket vårt sykehusvesen med institusjoner av fremragende standard.

Vår honnør denne gang til forstanderinnen og søstrene ved St. Torfinns klinikk i Hamar. Og så lar vi Hamar Stiftstidendes medarbeider skjenke oss referatet fra innvielseslagen...

Lørdag 22. november var det fest og glede i St. Torfinns øyeblikk i Hamar. Den ombygde og moderniserte pasientavdelingen ble innviet, og den er i alle deler så tiltalende som den kan bli, og vil for søstrene bety et stort fremskritt med de gode romforhold den byr, og med den hydrauliske heis, som letter alt arbeide med transport både av varer og pasienter. Bygningen var i festskrud og fikk plakater ga anvisninger. Man møttes av en stor plakat med «Velkommen» over en sokkel med kommunens praktfulle blomsterdekorasjon med en hilsen og takk til St. Karl Borromæussøstrene for den gave til byen som den ypperlige øyeblikken er.

Efterat nybygget under arkitektens ledelse var blitt vist gjestene, inviterte søstrene til en delikat lunsj, nydelig anrettet i søstrenes oppholdsstue (refektoriet). Tilstede var fylkesmann, fylkeslege, ordfører, rådmann, stadslege og overlege Homb, alle med fruer, nevrolog Ole Pedersen, oversøster Erna, klinikkens ledere øyenlege Riise, med frue, og

skjold med tredelte felter i bleknede rød- og sølvfarver, belagt med et sølvtårn. Fra da av begynte erkebiskop Roncalli å føre denne våpenform i sitt hyrdeskjold, men føyet til de opprinnelige sølv liljer på begge sider av tårnhodet. Disse liljene symboliserer bispedømmet Bergamos vernehelgen, martyren Aleksander, i hvis legende liljene spiller en særlig rolle. Da han i 1953 ble kardinal og patriark av Venezia, komponerte han — som ofte skikk er — sitt personlige våpenskjold inn i patriarkatets skjold. Det kjennetegnes gjerne ved Markus-løven som holder en oppslått bok i forlabbene. «Pax tibi Marce evangelista meus»: Fred med deg, Markus, min evangelist, lyder innskriften. Øverst står tiaraen, Pavens høyeste (uliturgiske) insignium, her i en enkel middelaldersk form, der korssymbolet går igjen i den tredobbelte kronen. De korslagte nøkler er i gull (den som

Moder Sunniva, den tidligere sogneprest i St. Torfinns menighet G. Parthe og den nuværende dr. J. J. Duin, og pastor Ivar Hansteen Knudsen, Oslo. Selvfølgelig gjester var fagfolkene som hadde medvirket ved oppførelsen av bygget, arkitekt Chr. Lindemann, med frue, ingeniør Trygve Larsen, med frue, elektroteknisk konsulent Johs. Hannevold, med frue.

Sogneprest Duin ønsket velkommen. Han uttalte at St. Karl Borromæussøstrene møtte med en takk og et håp ved innvielsen: en takk for all hjelp — først og fremst til Vår Herre, som har velsignet deres gjerning, og til alle som har bidratt til å gjøre det mulig å nå de resultater som er nådd. Og et håp om at den nye avdelingen vil gjøre arbeidet lettere og bedre og føre arbeidet videre frem på beste måte.

Pastor Duin la vekt på at det ikke er en jobb søstrene gjør, men en gjerning. De har gått til et kall og utfører sitt arbeide med kallets sinnelag.

Dr. Per Riise fortalte om hvordan øyeblikken var

viser til høyre) og sølv (den andre) — symboler på den apostoliske makt til å løse og binde. Også i nøkkelflatene er korsformen saget inn. En rød snor — kjærlighetens bånd og farve — lenker nøkkelringene sammen. Tårnet og liljene er også i sølvfarve. Det er i det hele tatt en streng heraldisk sans som preger det nye paveskjold, og det er et resultat av personlig skjønn hos oppdragsgiveren, Roncalli-paven, og den store heraldiker monsignore B. H. Halm ved det pavelige nuntiat i Vest-Tyskland.

Til slutt: Som konklusjon av slektshistorisk tilbakeblikk og heraldisk analyse kan med temmelig sikkerhet sies: Pave Johannes XXIII tilhører i direkte linje slekten som har grev Roncalli di Foligno di Rovigo til stamfar.

ihk.

blitt til, og fremhevet klinikkens gode standard. Den hadde alltid vært god, og man hadde vært fremsynt. Ingen skulle nu kunne se på operasjonsavdelingen ved siden av den nyoppførte avdelingen at den var bygget i 30-årene. St. Torfinns klinikk er den største øyenklinikken utenfor Oslo, og med det moderniserte tilbygget er den idag den lyseste og vakreste øyenklinikken i landet, sa dr. Riise blant annet.

Dr. Riise omtalte det pionerarbeide som har vært utført ved klinikken, og gav søstrene stor anerkjennelse. Den nye avdelingen gjenspeiler søstrenes lyse sinn, sa han. — Jeg har jo forlenget lært at nonner og klostre ikke er forbundet med noe middelaldersk mørkt og stengt, en oppfatning som er almindelig, men som nok de besøkende ved St. Torfinn vil kvitte seg med. Den nye avdelingen vidner om sprakende farveglede! Han takket søstrene for den kjærlige omhu de legger for dagen både overfor klinikken som sådan og for pasientene, og takket dem for de gode arbeidsforhold de med den nye avdelingen hadde skapt for alle som arbeider der.

Fylkesmann Alf Frydenberg gratulerte og takket for den gave til fylket som den prektige klinikken er. Sykehusforholdene i Hedmark har ikke vært og er ennå ikke så gode som ønskelig kunne være. Det betyr meget at St. Karl Borromæussøstrene har gitt fylket denne gode spesialklinikken, og at de har en så dyktig spesialist som dr. Per Riise knyttet til den.

Fylkeslege Sindre Lunde holdt en varmt anerkjennende tale til søstrene med takk for «vårt sykehus». — Ikke bare for at de har opprettet og driver klinikken, men også for den ånd som de driver den i.

De kan den smilende livskunst, og de har ført med seg fra et sydligere land et varmere gemytt. De har arbeids glede, de lever etter det motto som man før kunne se som innskrift mange steder: Be og arbeid. De har 16 timers arbeidsdag, og et par ganger på dagen kobler de av en liten stund, «med arbeids-terapi, såvidt jeg skjønner,» sa fylkeslegen.

Ordfører Erling Audensen gratulerte og tok opp pastor Duins ord om at søstrene gjør en *gjerning*, ikke en *jobb*, — og Hamar har grunn til å være takknemlig for St. Torfinns øyenklinikkk og det arbeide søstrene utfører både med barnehage og med sykehus.

Oversøster Erna hilste på vegne av Norsk Sykepleierforbund og uttalte håpet om at det fortsatt ville være god kontakt mellom dem og inviterte søstrene til fortsatt å komme til forbundets møter.

En tidligere pasient ved St. Torfinn som har tilbragt lang tid der, Martinius Holter hilste og takket på vegne av pasienter. Han hadde ligget på mange sykehus, fortalte han, men maken til St. Torfinn hadde han ikke funnet.

Klinikkens juridiske konsulent, overrettssakfører Borger Lenth, gjorde tjeneste som toastmaster.

Efter bevertningen moret gjestene seg med å trekke gevinster i den morsomme hyssing-tombolaen og kjøpe håndlagede småting i basar-rommet, hvor også frimerkeinteresserte fant noe for seg, — mens faginteresserte gikk gjennom operasjonsavdelingen og så på instrumentbordet for de store øyenoperasjoner.

Da øyenlege Per Riise kom til Hamar i 1927 som lege ved det nyopprettede lille sykehuset, som en gruppe St. Karl Borromæussøstre fra Maastricht i Holland hadde opprettet i Hamar, var dr. Per Riise eneste øyenlege mellom Oslo og Trondheim. Men det ble lite å gjøre, så dr. Riise hadde planer om å flytte til Bergen. Imidlertid lot søsterordenen bygge øyenklinikkk i 1931, og da øket søkningen år

for år. Nu er det mere enn nok å gjøre. Den som vil bestille time idag, må vente i 4 uker på tur.

Det har vært utført et pionerarbeide ved St. Torfinns klinikk. Dr. Per Riise var den første her i landet som foretok den oppsiktsvekkende hornhinnetransplantasjonen, operasjonen som er blitt betegnet som epokegjørende i ophtalmologien (øyevidenskapen).

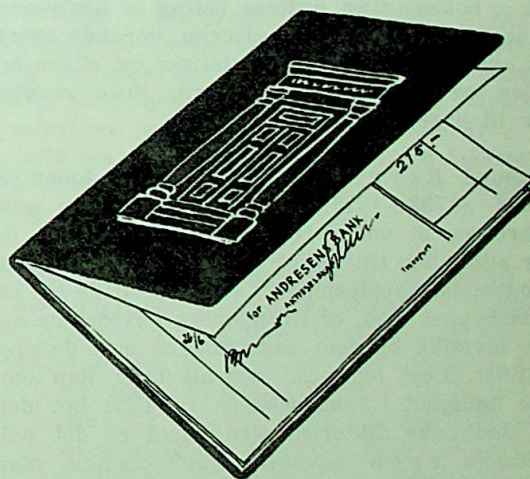
— Her på klinikken smiler vi jo litte grann når vi ser det står i avisene at det her eller der har skjedd det mirakel at man har greid å innplante hornhinne på en pasient, sier dr. Riise. For et år siden var det sogar en klokken 19-nyhet i kringkastingen at en slik operasjon var utført. Den første operasjonen av det slaget ble utført her for snart 20 år siden, og vi har gjennom årene høstet rike erfaringer om operasjonen. Vi har hatt 6—8 slike operasjoner pr. år i den senere tid, uttalte dr. Riise bl. a. til pressen.

LES DET NYE NUMMER AV CATHOLICA

Pater Hans Martensen skriver om
Lutheraneres «Katolske Reformation»,
pater Thomas Paatfort om
Bønn og Budskap i «The Negro Spirituals»,
pater Martin Drouzy om
En ny Udgave af «En Sjæls Historie»,
— og dessuten mindre artikler og en del anmeldelser.
Tegn abonnement, så får De alle numrene.
Fra 1. januar 1959 blir abonnementsprisen
d.kroner 18.00 pr. årgang.

ARNE FROST-HANSENS FORLAG
Gammel Torv 16. København K.

Ved DÅP eller KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESENS BANK
ARTIESELSKAP
OSLO

LITTERATUR

Fem essays om diktning, kunst, kulturkrise og europeisk åndsliv.

AV PAVEL FRAENKL

Athenaion er — dersom noen ikke vet det i Norges vidstrakte land — en litterær forening i Oslo, der mange, delvis også fremragende menn i de siste 10—12 år har fått anledning til å fortelle sine tilhørere hva de hadde på hjertet. Foreningen skifter fra semester til semester sine formenn, men den beholder — heldigvis — sin tradisjon og sin ånd. Folk som pleier å tale i Athenaion, bannlyser svulstige fraser, men de elsker tanken. De beste foredrag her sprenget det lille miljøets ynkelige kulturprovinsialisme, og klarte å løfte sine emner opp til en meningsfull, vid sammenheng med de positive verdier i utlandet. Det hender av og til at foreningen er heldig utenom det vanlige. Og da kan resultatet være en rekke dyptpløyende foredrag som med rette blir trykt opp i bokform.

«Den ansvarsfulle frihet» er titelens fellesnevner for fem essays som er utgitt av Athenaion (Dreyers forlag, Oslo 1958, 152 s.), hvor skiftende emner til en viss grad likevel blir kjedebundet til enhet ved den åndelige livsholdning som her så klart kommer til orde. Forfatterne er vidt forskjellige, så vel i sin utrustning som i sin meddelelsesform, men de ser alle med kritiske øyne på sin samtid, og de søker å restituere mennesket som et åndsvesen. Tre essays handler om tre skapende personligheter i europeiske åndsliv, en svensk dikterisk romantiker, en norsk romandikter av kristent realistisk preg, og en fransk arving av en lang «moralistisk» tradisjon i en streng og stilren romanform i vår «eksistensialistiske» tidsalder. To essays samler seg om mer «prinsipielle» spørsmål; det ene kaster noen raske lysglimt over den europeiske kultur og dens farlige krise, det annet — bokens mest gedigne bidrag — analyserer med rolig anskuelighet og mild, elskelig smilende overbærenhet et samliv mellom visse estetiske og etiske holdninger, lag og lover i et kunstverk. Noen randbemerkninger til hvert essay.

Aasmund Brynildsen fant i Erik Johan Stagnelius (1793—1823) en ny, kjærkommen anledning til å bre seg ut om et tema som i forskjellige forkledninger alltid har tiltrukket ham: når man skjærer bort de biografiske opplysninger som forfatterens «skisse» er underbygget med, er Brynildsens hovedemne den dikteriske mystikk og dens sammenheng med de opprinnelige kilder. Best og mest sentralt taler han om «den illegale mulighet i romantikken» (s. 135) hos den purunge, ekstatiske dikteren, men ellers er det nok mer Brynildsens egen bevissthetsproblematikk man her møter istedenfor Stagnelius' genuine og egne dikterverden. Om og om igjen kommer den tidligere antroposofiske essayist nemlig tilbake til sine hyppige funderinger over det han kaller «de gamle metafysiske forestillinger» hvis mulige realitet er «resultater av en erkjennelsesvei vi ikke lenger kjenner, tradisjoner fra en tid da menneskene hadde andre psykiske muligheter enn i dag». Men dypere enn hos den svenske Stagnelius-forskning, f. eks. hos Holmberg eller Böök, stiger hos forfatteren frem Stagnelius' indre dikteriske lovmessighet, spenningsfeltet i hans diktersyn, pendlingen i hans urofylte sinn.

A. H. Winsnes tilføyer noen syntetiske trekk til sitt opprinnelige bilde av Sigrid Undset (En studie i kristen realisme, 1949) i foredraget over forfatterinnens forhold til vår tids kulturkrise. Treffende karakteriserer han Sigrid Undset som «historisk eksistensialist», dvs. «bevisstheten om fortiden inngikk som en integrerende del av hennes menneskelige eksistens». Grunnleggende er også fordragsholderens påvisning av «forening av historisk bevissthet og samtidsbevissthet» hos Sigrid Undset. Ellers samler Winsnes seg om det mest iøynefallende hos henne: «det helliges fravær eller nærvær i menneskelivet». Winsnes er en gransker som det står respekt av, og analysen av det han — og psykologene — kaller narsisme hos de kvinnelige skikkelser hos Sigrid Undset, fører midt inn i det dypeste i selve utviklingsrytmen hos forfatterinnen. Foredraget eier slagkraft, men savner av og til avstemthet.

I sitt essay om Albert Camus og den hvileløse bevissthet har Asbjørn Aarnes klart et lite mesterstykke: å finne selve den indre sammenheng i Camus' stadig bølgende forfatterskap. Han finner bånd mellom «Den fremmede» i romanens opphakkede foredrag og den filosofiske «Myten om Sisyfos»; han karakteriserer utmerket Camus' «steile klarsyn», og setter især boken om menneskets opprør — *L'Homme Révolté* — inn i europeisk sammenheng. Fint viser han at «opprøret mot det absolutte i seg selv er blitt en absolutisme». Jeg savner i essayet en mer inntrengende analyse av det Aarnes kaller «den hvileløse bevissthet» — her kommer spenningsforholdet mellom den kontaktløse ensomhet og den broderlige fellesskapslengsel hos Camus i forgrunnen. Men studien er noe av det beste vi eier om Camus på norsk hittil.

«Den materialistiska civilisationens andliga bankrutt» har Alf Ahlberg kalt sitt historiefilosofiske utsyn; dets største minus er at forfatteren overalt og uten unntagelse taler om «kultur» — altså ikke om sivilisasjon. Forholdet mellom disse to begrep eksisterer så å si ikke for den svenske foredragsholder. Uten besvær bruker også Ahlberg begrepet «europeisk kultur» som en stydig begrep. I virkeligheten trenger hver kultur et enhetspreget samspill av minst tre tradisjoner for å bli et brukbart arbeidsbegrep. Men ellers har Ahlbergs studie en hel rekke åndfulle formuleringer og rammende iakttagelser, især når han følger «pilgrimsmysten» og dens samband med visse grunndrag i vår vesterlandske kultur på dens utviklingsvei. Sett som helhet savner dog det svenske innslaget i essaysamlingen litt av den tankevekkende dybden som ellers — om man er enig eller ei — er et felles kjennetegn for disse fem studier.

Ørnulf Ranheimsæters fordypelse i forholdet mellom «Kunstneren og hans etiske ansvar» er i sine seks gjennomtenkte kapitler og i et tillegg «Om tukt og ære» det mest verdifulle som på dette feltet hittil er blitt skrevet i Norge. Det er sterke ord, men jeg har full dekning for dem. For det første: den estetiske analyse og den etiske betraktning går hos forfatteren opp i en høyere, og likevel helt naturlig enhet. Han viser f. eks. i behandlingen av kunstnerens yrkesmoral hvordan det å «fuske» i oppgaven samtidig betyr å lamme noe i seg selv. «Ved å fuske, forfuskes man. Ved å skape, skapes man» (s. 10).

For det annet: i nær tilknytning til *Maritains* estetikk, men ut fra sine egne skapende behov, viser kunstneren Ranheimsæter de vesentlige drag ved selve

BIBEL-LITTERATUR 1958

ANMELDT AV ERIK GUNNES O.P.

- André Parrot*: Skjulte verdener frem i dagen. 129 s. Land og Kirke, Oslo 1958.
- E. W. Heaton*: Daglig liv i det gamle Israel. 207 s. Land og Kirke, Oslo 1958.
- A. M. Hunter*: Slik er Det nye testamente. 201 s. Land og Kirke, Oslo 1958.
- Jean Paillard*: Fyra evangelister, fyra världar. Natur och Kultur, Stockholm 1958.
- Olaf Moe*: Legen Lukas, evangelisten og historikeren. 223 s. Aschehoug, Oslo 1958.

Smått om senn får de kristne også her i Norge nyte godt av bibelforskningens resultater. Smått om senn kommer man også her på berget løs fra det håpløse dilemma en puttes inn i, så lenge valget skal stå mellom de to muligheter: Bokstav-ortodoksi like til fundamentalisme, på den ene siden, og liberal relativisme på den andre. Etterhvert formidles også til den alminnelige bibelleser forståelsen for hvordan det lar seg gjøre å opprettholde synet på Bibelen som en virkelig gudsinspirert bok, alt mens man innregistrerer vitenskapens resultater. Rett forstått bidrar jo disse nettopp til å øke vår innsikt i selve det åpenbarte Guds ord. Det dreier seg ikke om å bevise at «takket være arkeologien er Bibelen blitt bekreftet i sin helhet». (Det er i år kommet ut en beretning om en ekspedisjon som på Ararat har funnet et stykke tre av anselig alder. Enkelte forestiller seg at dermed er fortellingen om Noahs ark «bevist av vitenskapen». Nei, så enkelt er det ikke.) Men i sin lille bok *Skjulte verdener frem i dagen* har professor Parrot forsøkt først å skissere opp den moderne arkeologiske historie og oppdagelser i det Nære Østen — og dernest, på det grunnlag, å vise hva arkeologien virkelig tilfører bibelforskningen av verdi. «For det første,» sier Parrot, «har den bekreftet og fastslått historiske fakta.» Noen teologer ser på all historie med forakt — «det eneste som betyr noe, sier de, er Ordet, og Ordet alene. Men hvordan skal dette Ordet kunne forståes dersom det ikke plaseres i sin riktige kronologiske, historiske og geografiske sammenheng?» Og her yder arkeologien store tjenester. Og den gjør noe mer, sier Parrot videre, enn bare å bekrefte den profane eller religiøse historie og identifisere stedene hvor begivenhetene har funnet sted.

den kunstneriske tilblivelsesprosessen; den blir bare en nær slektning av den åndelige livsprosessen selv, dens renhet, dens kyskhed, dens iboende kraft. Det er meget sjelden å møte en så avbalansert indre harmoni mellom den erkjennende, den vitende, den avstand-tagende på den ene side, og den kunstnerisk skapende, skuende, mediterende, for å bruke forfatterens eget ord, på den annen side.

En feil — forhåpentlig trykkfeil — gjentas på s. 26 og 48. Der skal sikkert stå «amor concupiscentiae» (verbet lyder: concupisco) som uttrykk for det som både Tertullianus og kirkefaderen Hieronymus sammen med Arnobius mener når de taler om «begjæret». Også det forfatteren tilføyer om den kunstneriske pornografi, om ekteskapet, jomfrueligheten, om driftens vesen (s. 46) er av virkelig betydning. Og for en ordkunstner Ranheim-sæter er! Der er en høy himmel over forfatterens tankegang. Og frem for alt: en ren høyfjellsluft. Vivat sequens!

«Den fører oss rett inn i selve *sjelen* til de forsvunne folkeslagene, ved å sette oss i stand til å gjenoppleve deres liv gjennom de fortidsminner vi tar opp av jorden.»

Og når vi har fått den generelle bakgrunn for Bibelen gjennom Parrots både fengslende og letteste lille innføring i den Nære Orients historie, er det så nettopp dette siste, selve pulsslaget i de forsvunne folkeslags liv, E. W. Heaton vil formidle til oss. Gjennom sin bok, *Daglig liv i det gamle Israel*, vil han gi oss en mulighet for å forstå det Gamle Testamente innenfra ved å lære oss å kjenne det folket det skildrer, ved å gi oss bakgrunnen for dets dagligliv slik som det artet seg gjennom den avgjørende epoken i Israels historie. Her får vi en orientering om hva det nomadelivet egentlig var, som patriarkene levde og som Israel alltid lengtet tilbake til, men her får vi også, og først og fremst, beskrevet den israelttiske samfunnsstrukturen under kongetiden — livet på landet og i byene, industri, kunst og vitenskap, familielivet i hjemmet. Det religiøse liv får en ganske kort behandling, som neppe svarer til dets virkelige plass i folkets liv, men forfatterens hensikt har vel vært å gi den alminnelige leser en grei og enkel fremstilling av det Gamle Testaments profane bakgrunn. Den kan leses av enhver uten noen spesielle forutsetninger — men den trenger altså til å suppleres av en innføring i det Gamle Testaments religiøse verden. En slik har vi forresten i Suzanne de Dietrichs *En reise gjennom Bibelen*, fra samme forlag (tidligere omtalt her i St. Olav).

A. M. Hunters bok, *Slik er Det nye testamente*, setter seg ikke noe annet mål enn å gi en kort innføring til de enkelte nytestamentlige skrifter. Han gir deres tilblivelseshistorie, forfatter, sannsynlige datering. Men mest verdifull for mange lesere er kanskje likevel den korte resymeringen av innholdet i hvert enkelt skrift (særlig nyttig når det gjelder Paulus!) med en kort karakteristikk av det som særpreger hver enkelt forfatter. Ikke alle forskere — og slett ikke alle katolske — vil være enige i alle Hunters dateringer av skriftene. I en studiegruppe er det lett å ta opp disse detaljene og eventuelt korrigere der hvor det måtte være nødvendig. Men boken er et godt hjelpemiddel også til selvstudium, for å oppnå en nærmere kontakt med det Nye Testamente, selv om den nok kan virke litt vel kortfattet og ikke på så få sider kan formidle en dyp innsikt eller åpne vide perspektiver.

En innføring i evangeliens verden av en litt annen art er dominikanerpater Jean Paillards *Fyra evangelister, fyra världar*, nettopp utkommet på Natur och Kulturs Förlag. Den er utgitt som ledd i en serie *Andliga ledare* — og pater Paillards oppgave er å presentere de fire evangelister som «de menn gjennom hvis skrifter bildet av vesterlandets fremste åndelige lederskikkelse er blitt bevart». Pater Paillard kan dermed gå dypere inn på de fire evangelisters særdrag enn Hunter kunne det. Han viser oss hvordan de fire evangelister er fire vidt forskjellige forfattere, som har skrevet fire vidt forskjellige bøker. Hvert enkelt evangelium er en Jesu historie «sett gjennom et temperament». Forfatterne hadde forskjellige muligheter for å uttrykke seg, de henvendte seg til forskjellige lesekreter og la dermed heller ikke alle samme vekt på de samme sider ved Kristi budskap. Men for å forstå evangeliens tilsynelatende motsetninger må vi nettopp søke inn til for-

fatterens personlighet, inn til hans tanke — hvilket er det grunn tema han søker å utvikle, hvilke er de stilistiske virkemidler han benytter seg av... Alt dette behandler pater Paillard, ikke tungt og pedantisk, men i fire sjarmerende og underholdende kapitler, som både bringer leseren en god del reell viten og samtidig stoff til ettertanke på et dyper plan.

Professor Olaf Moes nye bok, *Legen Lukas*, er grundigere og mer utførlig enn de hittil nevnte. Men den også er beregnet på legfolk uten større forkunnskaper. Den behandler bare to av det Nye Testaments skrifter, nemlig de som tilsammen anses å utgjøre Lukas' historieverk: Hans evangelium og Apostlenes Gjæringer. Det er en solid forskers arbeid. Professor Moe er ikke de ekstreme standpunktets mann, han er fullstendig fremmed for enhver streben etter originalitet for enhver pris og følger de tradisjonelle linjer så langt det kan forsvares. Således står han sammen med de fleste katolske forskere når det gjelder dateringen, ved å henlegge begge verkene til 60-årene (mens Hunter anser dem skrevet ca. 80). Han er ikke tilhenger av å lete opp problemer som kanskje ikke finnes i virkeligheten. Det er likevel et spørsmål om det ikke finnes en mellomvei mellom Moes kildeanalyser og en ekstrem oppflissing av verkene. De lærdes diskusjoner over Apostlenes Gjæringer blir sterkt redusert mellom professor Moes hender. Sant å si, litt for sterkt, — der er tross alt problemer, f. eks. når det gjelder aposteltidens kronologi, som burde vært bedre belyst i et verk som dette. Der er også nye problemstillinger som har vært fruktbare for en dyper innlevelse i urmenighetens verden, problemstillinger som vi bare merker svake spor av her. På samme måte savner vi også det lys som nyere temaforskning dog på mange måter kan kaste over evangeliet. Men med disse begrensningene er *Legen Lukas* en håndfast og klar innføring i to av Det nye testaments viktigste bøker, en innføring som mange vil kunne ha glede av.

Erik Gunnes.

EN KRISTEN DIKTER

Victor Hellern: «Martin A. Hansen. Studier i et forfatter-skap.» Land og Kirke, 1958. 242 s.

En kritiker har kalt den danske dikteren Martin A. Hansen (1909—1955) for «ansvarlighetens dikter», hvilket uttrykker noe vesentlig ved ham. Et redelig og dypt alvorlig menneske som intenst opplevde sin tids krise med en dødsdømt, overlevert almuekultur som bakgrunn — det var Martin A. Hansen. Den boken som lektor Victor Hellern har skrevet om ham interesserer, fordi den plasserer dikteren og mennesket i samtiden — dermed blir den ikke bare et sinns historie, men indirekte også et blikk inn i dansk kulturdebatt i første halvdel av dette århundre. Hellern's synsvinkel er altså først og fremst den idéhistoriske — det er livssynenes brytning i og omkring dikteren som fengsler ham. Men på vel 100 av bokens sider gir han også en inngående litterær vurdering av kunstneren M.A.H.

En katolsk leser vil ikke minst merke seg med interesse Martin A. Hansens intelligente forsøk på å forme et historie- og kultursyn ut fra luthersk tro. Her møter dikteren blant annet Jacques Maritains tilsvarende bestrebelser på katolsk grunn med interesse, og må ha funnet besnærende den realistiske og objektive livstolkning katolisismen frembyr, i forhold til den ny-prote-

stantiske subjektivismen. Men fordi han forkaster den katolske tro på tradisjonen som sannhetskilde, resignerer han her, og Victor Hellern karakteriserer hans standpunkt slik: «På protestantisk grunn må derfor en begrepsmessig oppbygget kulturoppfattelse bli profan, tror M.A.H., for ved å bryte tradisjonens ufeilbarlige autoritet har protestantismen engang for alle avskåret seg fra å bygge en kristen kulturteori som utgjør en helhet.»

Victor Hellern gir inntrykk av å kjenne sitt fengslende emne tilbunns, — så godt at en nesten kunne ønske alle bøker av denne art var underlagt en magistereksamens strenge prøvelse! Kanskje føler en enkelte ganger i fremstillingen litt for påtrengende at han har hatt sitt tidlige førte sitat- og kildekartotek liggende like ved siden av skrivemaskinen: Han kan bli nærsynt, og glemme de store linjer som avstanden gir. Merkelig nok er nemlig ofte det halvglemte det som nettopp gjør seg best i litteraturen. Men for alle som fengsles av et nordisk nutidsmenneskes kamp for å samle idéene til en livsbetraktning, vil denne boken være et oppkomme. Og igrunnen gir den oss noe mer en titelen lover: Nedslaget i en dikters sinn av de to mektige kristenskikkelsene i dansk protestantisme som har gjort den så vesensforskjellig fra vår hjemlige — Kierkegaard og Grundtvig.

H. Rieber-Mohn.

KRISTENDOM OG POLITIKK

Reinhold Niebuhr: Kristendom og politikk. Land og Kirke, Oslo 1958. 214 s.

Boken består av to deler. Bare den andre er Niebuhrs verk, den heter *Lysets og mørkets barn*. Den første del er en presentasjon av Reinhold Niebuhr ved Frank Bjerkholt. Denne presentasjon var ønskelig i og med at vi her står overfor den første studie av Niebuhr som kommer ut i norsk oversettelse. Det er alltid godt å vite en del om mannen bak verket, og det har Frank Bjerkholt sørget for med stor dyktighet.

Lysets og mørkets barn er en samfunnsfilosofisk studie om slike problemer som: individ og samfunn, eiendomsproblemet, demokratisk toleranse og det universelle samfunn. Når vi betrakter dette komplekse av problemer og husker på at Niebuhr ikke bare er filosof men også teolog, kan vi som katolikker ikke unngå å tenke på en av våre tenkere som også er filosof og teolog og som også har skrevet om disse emner, nemlig Jacques Maritain. Og bevisst eller ubevisst har Bjerkholt valgt en tittel for boken — *Kristendom og politikk* — som sterkt minner om den eneste bok av Maritain som er utgitt i Norge, nemlig *Kristendom og demokrati* (Cappelens populære serie, Oslo 1949). Det er bemerkelsesverdig at den katolske tenkers verk, som kom ut i New York i 1943, er blitt oversatt til norsk lenge før den protestantiske teologs studie fra 1944, og ikke mindre bemerkelsesverdig at Maritain har fått sin utførlige biografi på norsk ved professor A. H. Winsnes et år før Bjerkholts skisse om Niebuhr.

Men nå kommer altså Niebuhr og gjør seg gjeldende i norsk kulturdebatt, takket være noen unge teologer som er blitt positivt interessert i hans samfunnsfilosofi. Denne samfunnsfilosofi er også meget tankevekkende og der kan trekkes mer enn én parallell mellom Niebuhrs og Maritains synspunkter. Begge tenkere er enige i sin kritikk av liberalismen og dens naive optimisme, men begge innser at hensikten var god hos mange av disse

teoretikere, at de i sitt hjerte var «lysets barn» for å bruke Niebuhrs terminologi. Begge tenkere er enige om at marxismen har rett i mange av sine iakttagelser, men at den lider under den samme falske optimisme som liberalismen, dog med den forskjell at marxismen tilskriver samfunnet etter revolusjonen de betryggende egenskaper som liberalismen tilskrev sin egen samtid. Begge tenkere er enige om at man aldri kan skru utviklingen tilbake, at samfunnet idag bør være pluralistisk. Begge tenkere er enige om at demokratiet er vår redning, men at demokratiet stadig er truet og skal stadig på ny tilkjempes. Begge tenkere er enige om at der ligger en uvurderlig samfunnsgagnlig kraft i kristendommen.

Men de to tenkere skiller lag på vesentlige punkter. Maritain betrakter nok liberalismens forkjempere og marxismens oppriktige profeter som lysets barn i sin dype intensjon, men han vil, adskillig skarpere enn Niebuhr, peke på de villfarelser som fra første stund av har fordervet disse samfunnsteorier. Han har nemlig et adskillig fastere dogmatisk grunnlag å stå på enn Niebuhr. Maritain ville heller ikke la ubesvart den kritikk som Niebuhr på flere steder i sin bok retter mot katolisismen, ikke minst når det gjelder toleranseproblemet. Niebuhrs legemiddel mot fanatisme og intoleranse er den ydmykhet som religionen skal fremelske, men det ville være lett å påpeke at den form for ydmykhet som Niebuhr gjør seg til talsmann for, er sterkt beslektet med indifferensisme og likegyldighet i trosspørsmål. Det er ikke en relativisering av den åpenbarte sannhet som kan skape den virkelige toleranse, men snarere en dogmatisk begrunnet respekt for mennesket som et fritt vesen, skapt i Guds bilde, og en sunn oppfatning av troens natur som en fri handling.

Til sist et par spørsmål til oversetteren: er *korrupere* (s. 45, 53, 193) korrekt? Er det ikke snarere *korrumpere* (som det står s. 95)? Er virkelig *passifisme* og *passifist* (konsekvent gjennomført i boken) det siste skrik i norsk rettskrivning? At *the natural law* er dårlig oversatt med naturlov, er allerede blitt påpekt av flere anmeldere.

A. Raulin.

NYE DON BOSCO-BØKER

Så er de to første bind i tredje årgang av «Don Bosco»-bøkene kommet: «Det Mindste Æsel» av Ruth Sawyer, oversatt til dansk av Ebba Friis-Hansen og «Ametystens Hemmelighed» gjenfortalt fra engelsk av Gunnar Martin Nielsen.

«Det Mindste Æsel» er skrevet for barn i alderen 7—11 år. Det aller minste eselet het Chi-qui-ti-Co, og gutten som eiet det het Pasco. Begge var små og dugde heller ikke til noe. Men de var lykelige og glade sammen. En dag forsvinner det lille eselet. Pasco leter fortvilet etter det. Han finner et tre-esel som er akkurat likt Chi-qui-ti-co. Det ender med at Pasco tar tre-eselet. På en eller annen måte kommer så Chi-qui-ti-co tilbake.

Boken er en rørende liten historie om en liten gutts fantastiske tillit til den hellige Frans. Den er holdt i en lett fortellende stil, og den er meget pent illustrert. Det er mulig at barna vil sitte noe spørrende tilbake etter å ha lest boken. Hva skjedde med Pasco etter at han hadde tatt tre-eselet? Var det tre-eselet som ble levende? Men det kan kanskje være sunt å sette barnas fantasi litt i sving.

«Ametystens Hemmelighed» er skrevet for barn i alderen 10—16 år. Boken handler om en liten familie i Syd-England. Det er mor, far, fire barn, katten og hunden.

Barna treffer på en katolsk biskop. På en spennende, men samtidig nøktern måte blir de innført i Den katolske kirkes lære.

Boken er meget godt skrevet og har noen veldig søte tegninger. Det er en bok man trygt kan anbefale både voksne og barn. Det er imponerende hva en slik liten bok kan gi av virkelig god kristendoms-undervisning uten å være hverken sentimental eller «pekefinger-belærende».

Ellen Greve.

VIA TOMHETEN

Av Bo Setterlind. Bonniers 1958. Pris sv. kr. 11.50.

Religionen er en mektig impuls i nåtidens svenske litteratur. Den er tilstede med en stadig voksende styrke og uro hos skikkelser som Pär Lagerkvist (Aftonland), Harry Martinson (Aniare), og Karl Vennberg (Fiskefärd). Men religionen — kristendommen — som i all stor diktning er identisk med det veldige ordet frihet, har i 50-tallet fått verdige talsmenn i de meget talentfulle poetene Östen Sjöstrand og Bo Setterlind.

I årets diktsamling — nr. 10 i rekken siden 1948 — aner man den kristne mystikers vei. «Via tomheten» er i virkeligheten:

Min själ följer mig som mörkret,
det är mörkt där min själ är.

Vi følger ham videre gjennom «tomhetens blåa dräkt», inn til han utbryter:

Och bortom det glimmande korset
hördes et rop i nöd.

Temaet brister i det vakre diktet: Om jag går ut ur mig själv.

Om jag går ut ur mig själv,
är det för att en gång
bävande jag skall få
visa att också du
bär i dig själv en sång,
sången om två,
sången om det universella.

I avsnittet «Sånger» synger poeten om denne verden. Dens skjønnhet og alle tings nærvær. Iblant rent og vart som strofene i en folkevise. Men svært ofte glipper inspirasjonen. Poesien — diktets ånd — blir da erstattet av dunkle og tvilsomme besværgelser. Likevel når han frem til en moden erkjennelse:

I ensamheten är du en,
fri från dina många jag.

De siste diktene i «Via tomheten» er derimot gedigen poesi. Her vil jeg uten nølen tale om åndsfellesskap med Paul Claudel og Johannes Jørgensen. Sitatene taler her bedre enn kommentarer:

En dikt skriver jag i mörkret
med en fjäder av ljus,
en poetisk dikt til Dig,
min himmelska själ.

På ditt huvud smycket glimmar
som mitt hjärtas ritt.
Aldri såg jag i mitt indre
et skönare lockmärka.
Se hur rent det lyser
som av Frälsarens blod
eller som morgonrodnaden
över vårt fångsels dyp.

Odd Abrahamsen.

FORNEMT

H. P. L'Orange: *Fra principat til dominat*. — Aschehoug, 1958, 150 s.

H. P. L'Orange og P. J. Nordhagen: *Mosaikk. Fra antikk til middelalder*. — Dreyer, 1958. 85 tekstsider, 4 farve- og 98 sort-hvitt-plansjer + tekstfigurer og billedkatalog.

Ovenstående publikasjoner er med skam å melde kommet så brått på anmelderen, at det blir uoverkommelig — ikke minst av hensyn til begrenset spalteplass — å levere en adekvat omtale av disse to monumentale apparisjoner i julens bokflom. Jeg sier omtale og ikke kritisk vurdering; for den kunnskapsmettede tekst, de utsøkte og overdådige illustrasjoner og den fornemme typografiske drakt har her sammensverget seg så ettertenksomt, et ethvert amatør-kritisk forsøk blir nådeløst avvæpnet. Det er bare å gi seg lesningen og øyenslysten vold!

Fra principat til dominat — med det mener forfatteren oppløsningen av det eldre keiserdømmes (principatets) samfunnsstruktur og livsformer, og opprettelsen av det senantikke rikes (dominatets) nye orden omkring år 300 etter Kristus. L'Orange påviser hvordan denne omforming utover den statlige og inn i livsformene også var ledsaget av en fullkommen tilsvarende oppløsning og nyordning i kunsten — det vil her si billedkunsten og arkitekturens — verden.

Professor L'Orange kan kunsten å dosere både for leg og for lærd. Den er her som ellers hos ham båret av gleden ved å kunne dele med andre sine oppdagelser og suverene innsikt i sitt veldige speciale: arkeologiens, kunsthistoriens og filosofiens brytninger på 300-tallet og fremover. Leseren blir umiddelbart tilhøreren, to-ene med taleren: «Gå inn i «Galla Placidias mausoleum»... Du trer inn i en liten korsformig bygning, men tønnehvelv...» (Talen er hentet fra «mosaikkboken», men preger også talen i «principat og dominat».) Tonen er en gjenklang av hans arbeids- og publiseringsmetode som er så egenartet fruktbringende: Han stenger seg ikke inne i enrom med de stadig oppdukkende temaer — til veis ende alene underlagt forskerblikket. Nei, han henter den villig frem og viser seriøse auditorier og populære lesekreter hva han er underveis med. Det vi fikk i en forelesning, et foredrag, en kronikk eller i en samtale, får vi i en ønskeform som denne boken. Men alt blir som nytt fordi sammenhengene er så nye og kapitlene så større.

Mosaikk. Fra antikk til middelalder — et praktverk om mosaikkens historie og dens tekniske utvikling. For den første delen står professor L'Orange, for den andre hans kongeniale discipulus P. J. Nordhagen. En skal her ikke la seg skremme hverken av historie eller teknisk utvikling. Begge forfatterne fyller disse begreper med liv og spenning i fin-fint samløp på de forskjellige baner, begge beveger seg like hjemmevant både innen de profane og sakrale regioner og over broen mellom disse.

Det skal innrømmes at det faller anmelderen lettest å vurdere den kristen-sakrale delen av stoffet i denne boken, og den munner ut i samme fremadskridende kult i lys av Kristus som forannevntebok. Men det skal også innrømmes at en må gjennom de eldre faser i mosaikkens historie — det være seg i dens rent profane dekor eller i keiserkultens tjeneste — før en når frem til den fulle nytelse av mosaikken i dens høyeste praktutfoldelse slik vi møter den i Romas, Ravennas og i disses fremseilende konkurrents, Tessalonikas, kirkerom.

I.H.H.

Ved Pave Pius XII's død og Pave Johannes XXIII's valg ble kalligrafisk utførte budskap sendt til H.M. Kong Olav V gjennom Hans Høyververdighet biskop dr. Mangers og overlevert på Slottet av Bispedømmets sekretær, pastor Ivar Hansteen Knudsen.

Med slottets tillatelse gjengis her budskapene, som var avfattet på latin, i norsk oversettelse:

Til Hans Majestet O L A V V., Norges Konge.

VI, VED GUDS MISKUNN BISKOPER, PRESTER
OG DIAKONER, KARDINALER I DEN HELLIGE
ROMERSKE KIRKE
uttrykker hilsen og lykke
til Dem, HERRE KONGE.

Ved Guds uransakelige rådslutning skjedde i denne natt at Den øverste hyrde for Den katolske kirke, Hans Hellighet P I U S XII, utåndet i from hengivenhet.

I vår sorg er det vår kjære plikt å bringe dette triste budskap til Deres Majestetets underretning, idet vi er forvissnet om at De med velvilje vil motta denne vår meddelelse.

Oss er blitt anbetrodd, etter ni dagers sørgeligheter — som kjærlighet og skikk venter av oss — å innlede det tradisjonelle Konklav, for ved Guds nådes hjelp å sørge for at Den Apostoliske Stol etter sin ledighet blir besatt.

Imidlertid vil vi gi uttrykk for vår hengivenhet overfor Deres Majestet og nedbe fra Gud hans rike velsignelse.

Gitt i Roma, fra Vatikanets apostoliske residens ved Den Hellige Stols ledighet, i vårt første møte og under segl fra oss Kardinalkollegiets dekaner, den 9. oktober 1958.

Segl — Eugenius Cardinalis Tisserant
Dekanen for kardinalbiskopene
Segl — Dekanen for kardinalprestene
Segl — Dekanen for kardinaldiakonene

Til

HANS MAJESTET KONG OLAV V. AV NORGE

Pave Johannes XXIII.

hilser Deres Majestet, lykke og medgang.

Ved Guds uransakelige rådslutning ble Vi igår opphøyet til Det øverste hyrdeembete.

Da Vi gjerne vil følge i Våre forgjengeres spor, ser Vi det som Vår plikt å bringe mottagelsen av denne verdighet til Deres Majestetets kunnskap.

Vær forvissnet om at Vi, likesom Vår uforglemmelige forgjenger Pius XII., ufortrødent vil bevise Vår store hengivenhet og kjærlighet overfor Deres Majestet og Deres kjære folk.

Forøvrig nærer vi også den fulleste tillit til at Den katolske kirke vil kunne utføre sin oppgave hos Dere på en slik måte, at den kan bidra til alltid å øke den sanne fremgang for dette elskede folk.

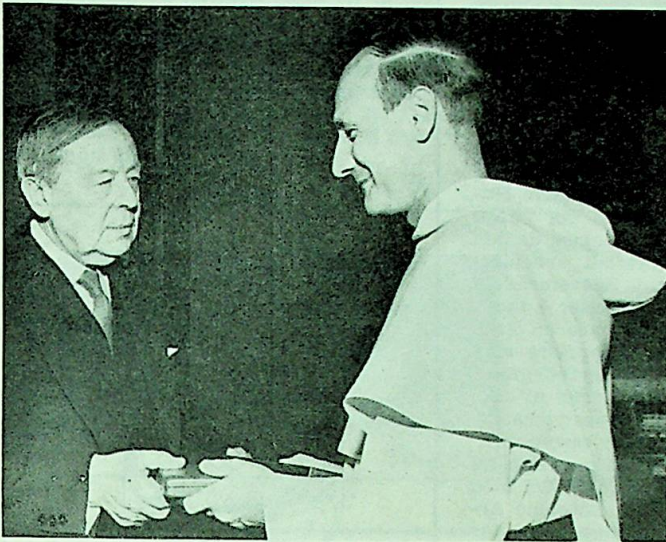
Imidlertid ønsker Vi og nedber Vi fra Den guddommelige Majestet all hellbringende lykke for Deres kongelige person og for hele Deres folk.

Gitt i Rom, fra Petri Stol, den 29. oktober 1958, i Vårt pontifikats første år.

Johannes P. P. XXIII.

H.M. Kongens svar, avfattet på fransk, er blitt stilet direkte til kardinal Tisserant og Hans Hellighet Pave Johannes XXIII.

Fredsprisen overrakt Pater Pire

Det ble travle dager for pater Georges Pire, årets fredsprisvinner, fra han ankom mandag formiddag 8. desember på Østbanestasjonen til han forlot Oslo fredagen etter. Dagspressen har gitt så fyldig reportasje i forbindelse med hans nye besøk i Oslo, at vi bare for kronikkens skyld skal nevne de viktigste engasjementer i de fire dagene han var her, med bopel i den belgiske ambassade.

- *M a n d a g* aften møte med pressen, der han la frem sitt syn på flyktningespørsmålet og antydte hvordan han mente hans Nobelpris best kunne anvendes: halvparten av de 214 559.50 svenske kroner til Fridtjof Nansen-landsbyen, den andre til samme formål, men knyttet til Anne Franks navn.
- *T i r s d a g* formiddag i audiens hos Kongen, og etterpå middag med gode venner, som han sa. — Han var forøvrig ledsaget fra Belgia av ambassadør Kildal, og provinsialen for hans ordensdistrikt, av prioren for hans kloster og av sin sekretær. En større mottagelse fant sted om aftenen i den belgiske ambassade.
- *O n s d a g* kl. 13.30 høytideligheten i Aulaen i forbindelse med prisutdelingen, i nærvær av Kongen

◀ Formannen i Stortingets Nobelkomité, tidligere sjefdirektør Gunnar Jahn, overrekker prisdiplomet og medaljen til pater Pire.

og prinsesse Astrid, hoffstaben, corps diplomatique, Nobel-komiteén og ellers en meget representativ forsamling. — Samme aften festmiddag på Bristol til ære for prisvinneren, omgitt av galla-antrukne gjester, hvorav en rekke katolske geistlige med biskop dr. Mangers i spissen.

- *T o r s d a g* et langvarig møte med Det Norske Flyktningeråd og departementale instanser. Det utsendte kommunike lyder på at pater Pire selv ikke har fått tid til å utforme konkrete planer, hvilket i dette problemkompleks er forståelig. — Før møtet ga Oslo Kommune en mottagelse for ham i Rådhuset og etter møtet var han gjest hos samme vertskap til lunsj i Heftye-villaen.
- *T o r s d a g* aften holdt pateren sitt Nobel-foredrag i Nobelsalen, i nærvær av Kongen og ellers for fullt hus. — I en improvisert tale på fransk lyldet tidligere odelstingspresident C. J. Hambro pater Pire, og åpnet sitt gnistrende innlegg med en humoristisk utformet oppfordring til pateren om å huske at også den som arbeider for flyktningespørsmålet trenger hvile for å gjøre et arbeide som ennå krever lang tid før det kan bli løst. Etterpå var det middag i den belgiske ambassade.
- *F r e d a g* morgen fløy pater Pire med sitt følge tilbake til Belgia, til hverdagens grå problemer etter all den oppmuntrende festivitas i et gjestevennlig Oslo.

De ringer - vi bringer!

BILLETTER OVER HELE VERDEN!

METRO REISEBUREAU A.S.

Karl Johansgt 31 inng Arbeidergt. - Tlf 33 32 43

UTLANDET

VATIKANET

Stor seremoni den 18. desember.

Konsistoriet den 18. desember da de nyutnevnte kardinaler mottar sine røde hatter av pave Johannes XXIII, blir kringkastet av Vatikanseenderen om formiddagen kl. 9.30.

Pavelig besøk i Propagandakollegiet.

Søndag 30. november celebrerte pave Johannes XXIII messen i Propagandakollegiet, som ligger på Gianicolo-høyden vis à vis Vatikanbyen. Under ferden fra Vatikanet hadde Paven bare

følge i bilen av sin privatsekretær, mgr. Loris Capovilla. Ved ankomsten til kollegiet ble han mottatt av kardinalene Fumasoni-Biondi og Agagianian, prefekt og proprefekt for Kongregasjonen for troens utbredelse, og av mgr. Pietro Sigismondi, som er sekretær for kongregasjonen.

De ca. 250 studerende ved kollegiet — hvorav to norske — deltok i messen. Studentene representerer ikke mindre enn 45 forskjellige nasjoner. Den japanske ambassadør ved Vatikanet og hans hustru, som begge er katolikker, hadde også møtt frem til messen.

Etter messen bega Paven seg til den store mottagelsessal i kollegiet hvor han svarte på en hyldningsadresse fra kardinal Agagianian, som også hadde bedt om hans spesielle velsignelse for de misjonærer som blir forfulgt. Derpå holdt Paven en inspirerende tale til alle de unge prestestuderenter.

Sjahan av Persia i høytidelig audiens.

Mandag 1. desember mottok pave Johannes XXIII for første gang et utenlandsk statsoverhode — sjahan av Persia, som var på offisielt besøk i Italia.

Sjahan ble allerede 1948 mottatt i privataudiens av Pius XII, og fikk da ordenen «den gyldne spore», som er den høyeste pavelige utmerkelse en ikke-katolsk statsmann kan få.

Pave Johannes XXIII vil lære tysk.

Paven erklærte nylig i en samtale med erkebiskopen av Salzburg, dr. Rohrer, at han har til hensikt å lære tysk. Han håpet derved å oppnå hurtigere kontakt med besøkende fra de tysktalende land, Østerrike, Tyskland og Sveits.

Erkebiskop Rohrer ble mottatt av Paven under sitt ad-limina besøk i Vatikanet.

POLEN

Ny skolekatekisme i kjempeopplag.

Ifølge det katolske ukeblad «Tygodnik Powszechny» er det på forlaget Pallotinum i Posen nettopp utkommet en katekisme i et opplag på 80 000 eksemplarer. Boken brukes som lærebok i den katolske religion for 5., 6. og 7. klasse i folkeskolen. (KNA.)

TYSKLAND

Katolske foreldre gjør motstand.

Foreldrene til skolebarna ved en skole i Eichsfeld i Sovjetsonen har ved å gå til skolestreik fått satt igjennom at krusifiksene er blitt anbragt i klasseværelsene igjen. Skolebestyreren hadde fjernet krusifiksene i begynnelsen av skoleåret etter påbud fra undervisningsdepartementet i Folkerepublikken. Foreldrene holdt barna borte fra skolen i noen dager og forlangte å få krusifiksene på plass igjen. Bestyreren henstillet da til politikommandoen å stoppe streiken med makt. Da lederen for politiaksjonen hørte om årsaken til streiken, innstillet han aksjonen, og skolebestyreren fikk beskjed

fra ham om å ikke foreta seg noe mer på det religiøse område før valget den 16. november var over, samt å henge krusifiksene på plass igjen. Foreldrene sendte så barna på skolen igjen.

Katolsk arbeiderbevegelse i Saarbrücken.

Den katolske arbeiderbevegelses mål må være å kristne arbeiderstanden og fornye samfunnsordningen, erklærte Hubert Mockenhaupt, preses for Jesu Hjerter-menigheten i Saarbrücken, da den første KAB-gruppe (Katolsk arbeiderbevegelse) ble dannet i Saarområdets hovedstad. Nylige undersøkelser i industrisentrene hadde vist at bare en liten prosent av arbeiderne oppfylte sine religiøse plikter. Det må derfor gås i gang med en intens skolering av arbeiderne med henblikk på deres virksomhet for familie, bedrift og samfunn.

Innenfor nevnte menighet ligger et av de største smelteverk i Saarområdet med rundt 5000 arbeidere. Den katolske arbeiderforening i denne menighet var før siste krig en av de mest aktive grupper i den katolske arbeiderbevegelse. — (KNA)

En kjærkommen gave:

VIEVANNSKAR
i porselen kr. 5.00

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Gralligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25

DRAMMEN

ATHORESEN
ETABL. 1883

KOLONIALFORRETNING
Tlf. 83 26 59

PEDERSENS FARVEHANDEL A/S

N. Storgt. 14
Tlf. 83 37 33

1/5 Skotøimagasinet Solid

Tlf. 83 60 14
DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori
Drammen

PT. PEDERSEN & BERG A/S

**Farvehandel - Kjemikalier
Parfumeri - Spør oss**
Etabl. 1883 - Tlf. 83 21 85
DRAMMEN

HARALD LYCHE & CO.

**Bøker - Papir - Toalettsaker
Sportsartikler - Leketøy**

DRAMMEN

H. B. Grønneberg

MURMESTER- & ENTREPRENØRFORRETNING
Tlf. 83 38 71

TORVETS TRIKOTASJE

Trikotasje - Ullgarn
Telefon 83 34 52

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk
Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

Olje- & varmeanlegg

Odmund Larsen
Autorisert rørleggerforretning
Albumsgt. 5, Drammen

Drammens malerforretning

Tlf. 83 39 16 - 83 33 32

Inneh. Asbjørn Gundersen

Høytrykssveising med elektrisk og autogen

Service hele døgnet
Tlf. 83 62 95
> 83 62 96
> 83 57 88
> 83 14 19

TYRILYS

**1/5 TYRI
FABRIKKER**

Drammen

Har også landets eneste bivokspresseri

Prest sluppet ut av fengslet.

Kapellan Hugo Hermes fra Bad Kösen ble i midten av oktober dømt til 16 måneders fengselsstraff fordi han var i besittelse av forbudte bøker fra vesttyske forlag og dessuten hadde uttalt seg mot den kommunistiske ungdomsinnvielse. Han ble satt i fengsel den 23. juni. For et par uker siden ble han helt overraskende satt på frifot.

Da han kom tilbake til Bad Kösen ble han mottatt på jernbanestasjonen av en stor del av menigheten, og de to protestantiske prester på stedet var likeså med og hyldet ham.

Vordende lærere må melde seg ut av Kirken.

Studenter ved pedagogiske læreanstalter i Berlins østsone blir tvunget til å

melde seg ut av Kirken. I en læreanstalt ble nylig de tredve deltagere i et kurs ført i samlet flokk til de angjeldende myndigheter for der å bekrefte at de ikke tilhørte noen kirke. I forveien var de i lengre tid blitt forberedt ved at Bibelen var blitt foraktelig omtalt. Seks av elevene nektet å etterkomme utfordringen, og de har dermed ikke mer noen mulighet for å kunne bli lærere.

OSLO		TRONDHEIM	
 <p><i>Annie Voca As</i> KARL JOHANS GATE 21 Telefon 33 52 64 33 53 31 33 51 62</p>		<h2>Blomster</h2> <p>for alle anledninger</p>	
TRONDHEIM		Johan P. Rønning Malermester Kontor: Skolegt. 2 A - Tlf. 26 474 Verksted: Kjøbmansgt. 85 - Tlf. 29 786	
<p>VÆR SIKKER på førstklassens varer til kjøkkenet. De fleste kjøkkensjefer vet de er trygge med ROHDE Gelée, Puddinger, Sauser (også spesialtyper, ferdigsøt, for diabetikere) ROHDE Syltetøyer, Marmelader, Safter Boks 95, Trondheim.</p>		C. SARHEIM & CO. Trondheim Vi leverer alt i papir Karl Wilh. Wickstrøm UTSTYR FOR LEGER OG SYKEHUS Postbox 144 - Trondheim - Norway Jomfrugt. 6, tlf. 22784 - 26741	
<p><i>Salomons skoforretning</i> O. Trygvassonsgt. gt. 35 Telefon 20200</p>		<p><i>Alltid til tjeneste!</i></p> <p>Waldorhusby jernvareforretning</p>	
<p>Et ord er nok ... KVALITET <i>Johan O. Helgesen</i></p>		<p>Sykepleieartikler Laborarieutstyr Analysekjemikalier Reagenser</p> <p>For kvalitet A/S Christian Falchenberg</p>	
<p>FUNDAMENT A-S Entreprenørfirma</p>		<p>A.s Trondhjems Margarinfabrikk Munkegaten 5 - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital</p>	
<p>BERG & WIGUM A/S Elektrisk Installasjonsforretning Fjordgt. 17. Telf. 21 483 - Trondheim</p>		<p>BASAREN VED BYBROEN MØBELFORRETNING Grunnlagt 1889 - Trondheim</p>	
<p>L. GALLIGANI Pryd- og Brukskunst</p>		 <p>Best og billigst K. LUND A/S Rørleggerforretning - Rørhandel Trondheim</p>	

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

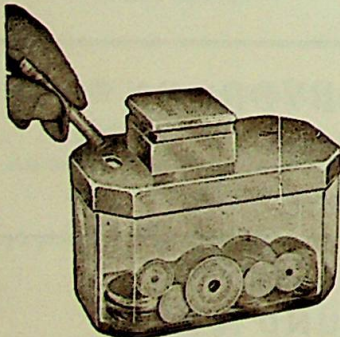

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

OSLO

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennlighet oppgi også
den tidligere
adresse!

All slags forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

ST. OLAV vil nå ved utløpet av sin 70. årgang gjerne sende en hjertelig takk til alle som har bidratt til å holde bladets standard oppe: Vår takk til de faste medarbeidere, hvis signaturer alltid står for høy kvalitet både i emnevalg og fremstilling, og til de mange andre som sporadisk har æret redaksjonen ved sine bidrag, i prosa og dikt. Likeledes takker vi våre annonsører utover landet for den tillit de viser bladets «kundekrets» — og Thronsen & Co. Boktrykkeri og klisjéleverandørene for behagelig samarbeid i det forløpne år. — Det stigende antall abonnenter tolker vi som frukt av velviljen hos våre lesere. Til gjengjeld vil vi fortsatt gjøre alt for å kunne by på et godt blad, nummer for nummer. Alle ønsker vi en Gledelig Jul og et Godt Nyttår!

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD

Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 37 57 68

Hans Ekjord

FARVEHANDEL

St. Olavs gt. 3
Tlf. 42 16 13

E. M. JACOBSEN

Bakeri & Conditori

Akersgt. 67

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler